

RESEARCH ARTICLE / Araştırma Makalesi
<https://doi.org/10.37093/ijisi.1473849>

İngiltere Premier Lig Futbol Kulüplerinin Sosyal Değişim Uygulamalarının Spor ve Sosyal Hizmet Perspektifinde İncelenmesi

Furkan Arı*

Gökhan Boduroğlu**

Öz

Sporun en çok takip edilen ve sosyal değişim gücü en fazla olan branşı futbolun üçüncü sektörün en önemli aktörlerinden biri olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda futbol kulüpleri de sivil oluşumları ile sosyal risklere karşı spor özelinde futbolun gücünü kullanarak çeşitli sosyal hizmet müdahaleleri gerçekleştirmektedir. Bu çalışma, İngiltere Premier Lig futbol kulüpleri bünyesinde bulunan vakıfların yürütmüş olduğu sosyal hizmet uygulamalarının incelenmesine odaklanmaktadır. Çalışmada Premier Lig futbol kulüplerinin hangi sosyal hizmet uygulamalarını gerçekleştirdikleri incelenmiş olup bu uygulamalar MAXQDA programı aracılığıyla detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda kulüplerin bünyelerinde bulunan vakıfların futbolun da gücünü kullanarak daha çok sağlık hizmetleri, eğitim, istihdam, sosyal içerme ve sosyal refah alanlarına yönelik çalışmalar yaptığını dair bulgulara ulaşılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular, futbol kulüplerinin sivil oluşumlarının sporun gücünü kullandıklarında etkili ve sürdürülebilir sosyal hizmet müdahalesi gerçekleştirebileceğini göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, İngiltere'deki benzer uygulamalardan yola çıkılarak Türk futbol kulüplerinin de sosyal hizmet alanında daha çok aktif olmaları gerektiğine yönelik farkındalık sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Hizmet, Spor, STK, Futbol, Sosyal Değişim

Cite this article: Arı, F., & Boduroğlu, G. (2024). İngiltere Premier Lig futbol kulüplerinin sosyal değişim uygulamalarının spor ve sosyal hizmet perspektifinde incelenmesi. *International Journal of Social Inquiry*, 17(2), 253–279. <https://doi.org/10.37093/ijisi.1473849>

* Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sivas, Türkiye (Sorumlu Yazar).
E-posta: furkanari@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3021-6668>

** Öğr. Gör. Dr. Hitit Üniversitesi, Sungurlu Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, Çorum, Türkiye.
E-posta: gokhanboduroglu@hitit.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6424-6478>

Article Information

Received 25 April 2024; Revised 18 July 2024; Accepted 25 July 2024; Available online 30 August 2024

Examining the Social Change Practices of English Premier League Football Clubs from the Perspective of Sports and Social Work

Abstract

With its global popularity, football wields immense power to drive positive social change. This unique position elevates football clubs to the role of key stakeholders within the non-profit sector, often referred to as the "third sector." Recognizing this potential, many clubs have established charitable foundations that harness the power of football to address social issues. This study delves into the social service initiatives undertaken by foundations affiliated with English Premier League clubs. We meticulously examined the clubs' social service practices, utilizing MAXQDA software for in-depth analysis. The analysis revealed that these foundations primarily focus on crucial areas such as healthcare, education, employment opportunities, social inclusion, and social welfare. Notably, they leverage football as a tool to generate positive impact in each of these areas. These findings demonstrate the significant potential of football club foundations to deliver impactful and sustainable social interventions through the power of sport. By showcasing these successful examples from the English Premier League, this study aims to inspire greater social engagement and action from Turkish football clubs.

Keywords: Social Work, Sport, NGO, Football, Social Change.

1. Giriş

Sosyal risklere karşı savunmasız ve kırılgan konumda olan dezavantajlı birey veya gruplarla iletişim kurarak olumlu sosyal değişim gerçekleştirilmede sporun büyük bir potansiyeli vardır (Mayda, 2020). Spor, bireysel ve sosyal sorunların değişimine odaklanan programlar ile kullanıldığında büyük faydalar sağlamaktadır (Coalter, 2005). Spor, insanların refahını arttırmayı teşvik etmek, sosyal sorunlarının farkına varılmasını sağlamak ve birey-grup-toplum üçgeninde sosyal adalet değeriyle çalışmalar yapmaya olanak veren önemli bir sosyal değişim ajanıdır (Newman vd., 2019).

Modern dünyada spor, evrensel bir araç olarak bireylerin sosyal yaşamlarını ve sosyal yapıyı ciddi bir şekilde dönüştürebilecek güce ulaşmıştır (Aydın, 2020, s. 398). Sporun gücü sayesinde dezavantajlı olan ve ötekileştirilen topluluklarla çalışmada sosyal hizmet disiplini de sporu kullanma yoluna giderek bir sosyal praksis oluşturmaktadır (Beasley vd., 2021). Dezavantajlı birey ve grupların sosyal sorunlarının çözülmesi için yapılacak olan tüm sosyal hizmet uygulamalarında sporun değişim gücünün de kullanılması çok önemlidir. Yapılan birçok çalışma, modernleşmiş ve endüstrileşmiş toplumlarda sosyal hizmetlere ulaşamayan veya yetersiz hizmet alan birey ve grupların sporla güçlendirebileceğine vurgu yapmaktadır. Bundan dolayı da dezavantajlı kesimlerin güçlendirilme sürecine olağanüstü katkılarından dolayı sporun ve sosyal hizmet disiplininin birlikte hareket etmesinin gereği ortaya çıkmıştır (Mayda, 2020). Mandela'ya (2000) göre ise spor, küresel anlamda büyük bir değişim gücüne sahiptir. Sporun, gençleri bir araya getirerek etkilemeye yönelik büyük bir potansiyeli vardır. Spor aracılığıyla umutsuzluklar yok edilerek ırk kökenli ayrımcılıklar da önlenmektedir. Her türlü ayrımcılığa karşı durabilme özelliğinden dolayı spor, hükümetlerden daha güçlü bir yapıya sahiptir.

Sporun en çok takip edilen ve önemli branşlarından biri olan futbolun siyasal sistemlerin ulaşamadığı birçok alana nüfus etme gücü vardır. Futbol, kitleleri etkileme ve değişimin önemli bir aktörü olarak siyasal sistemlerin çözemediği birçok sosyal sorunun giderilmesine büyük katkılar sunmaktadır (Tacon, 2007). Futbol, basit ve anlaşılabilir kuralları olan bir spor olduğundan dolayı küresel olarak çok fazla takipçiye sahiptir. Cinsiyet ayrımı olmadan her yerde

oyunabilme özelliğinin olması futbolun çok sevilmesine ve takip edilmesine neden olmaktadır. Küresel ölçekli dünya kupaları organizasyonundan sokak aralarına kadar anlık bir şekilde oynanabilmektedir. Sokak aralarında bireylerin oynadığı futbol dahi dezavantajlı bireylerin güven, umut ve gurur gibi duygular kazanmalarını sağlayarak birlikte hareket etme bilincini geliştirmektedir. Futbol, sosyal katılım ve değişimin itici gücü olarak eğitim, sağlık, cinsiyet eşitliği, sosyal içerme gibi toplum temelli kalkınma çalışmalarının oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Dünya çapında sosyal değişim meydana getirme gücü olan futbol bir yaşam boyu okuludur. Sosyal değişimlerin gerçekleştirebilmesi için bu okulun sürdürülebilir olması gerekmektedir (Fédération Internationale de Football Association [FIFA], 2005).

Futbol, tüm dezavantajlı bireylerin ve grupların yararlanabileceği şekilde uygulanabilmektedir. Hareket kısıtlılığı olan engelli bireylerin futbolu oynamalarında herhangi bir sınırlılık yoktur. Engelli bireylere yönelik olarak dahi farklı futbol uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Bir takım sporu olarak birçok tedavi ve terapide kullanılan futbolun fiziksel ve sosyal olarak birçok faydası olduğu da bilinmektedir. Futbol, özellikle otizmlili çocukların sosyal ve bedensel gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Dezavantajlı konumda olan otizmlili çocukların futbol ile vakit geçirmeye başlamasıyla birlikte sosyal ilişkilerinde ve motor becerilerinde başarı gözlemlenmiştir (Lopez-Diaz vd., 2021).

Futbol, etnik farklılıklardan kaynaklanan ırkçılık ve nefret söylemlerini sosyal içerme potansiyeli sayesinde azaltmaktadır. Futbol, etnik farklılıkları bir araya toplayarak sosyal diyalogun gelişmesini sağlamaktadır. Futbolun bu birleştirici gücü de ırkçılık, etnik ayrımcılık ve nefret söylemlerinin azalmasına neden olmaktadır. Stanford Üniversitesi'nin gerçekleştirmiş olduğu bir araştırma ise İngiltere'nin Liverpool şehrinde Mısırlı Müslüman futbolcu Mohamed Salah'ın Liverpool Futbol Kulübüne transfer olmasının ardından Müslümanlara yönelik nefret suçlarında diğer suç türlerine göre %16'lık bir düşüş yaşandığı görülmüştür (Alrababa'h vd., 2021).

Değişen ve dönüşen modern toplumlarda var olan sorunların çözümünde devletin yetersiz kaldığı görülmektedir. Günümüzde mevcut sosyal sorunların çok boyutlu ve değişken bir yapısının olmasından dolayı tek taraflı bir çözüm söz konusu değildir. Devletin yetersiz kaldığı alanlarda sorun çözme konusunda farklı arayışlar mevcuttur. Piyasa ekonomisinin hız kazandığı günümüzde sosyal devlet anlayışının azaldığı görülmektedir. Neoliberal devlet anlayışının hâkim olmaya başladığı küresel konjonktürde eğitim, sağlık, sosyal hizmetler gibi sosyal içerikli harcamaların devletler üzerinde büyük bir yük getirdiği düşünülmektedir. Neoliberal anlayışın hâkim olduğu devlet ise sosyal içerikli harcamalarını azaltmak için piyasa aktörlerini destekleme yoluna gitmektedir. Devletin bu anlayış ile hareket etmesiyle birlikte sivil inisiyatifin sosyal hizmet uygulamalarına yöneldiği görülmektedir. Sosyal devlette meydana gelen kırılmalıklar sivil toplum kuruluşlarının piyasada daha çok görünür olmasına neden olmaktadır. Sivil toplum kuruluşlarının artan etkinliğiyle birlikte devletler sosyal hizmet uygulamalarında iş birliğine açık hale gelmiştir (Şenkal, 2012). Dünya'da 1980'li yıllar sonrasında sosyal politikaların devlet kurumlarından sivil topluma kaydığı görülmektedir. Özellikle 1980 sonrasında İngiltere'de sosyal hizmet uygulamalarının sivil toplum kuruluşlarına devredilmesi düşüncesi gündeme gelmiş ve bu durumun devlet üzerinde ekonomik bir rahatlama oluşturacağı fikri hâkimiyet kazanmıştır (Yurttagüler & Akyüz, 2006).

Sivil toplum kuruluşlarının sosyal hizmet uygulamalarında aktif bir şekilde konumlanmasıyla birlikte devlet-özel sektör tanımlamasının ardından üçüncü bir sektör olarak sivil toplum kuruluşlarının da piyasada yer alması genel bir kanı olarak kabul edilmiştir (Şahin & Öztürk, 2008). Sivil toplum kuruluşları neoliberal devlet anlayışında sosyal hizmet uygulamalarının öznesi konumuna gelerek güçlenmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının bürokrasiden uzak ve esnek yapıları sayesinde devlet ve özel sektör ile iş birliği yapabilmesinden dolayı kaynaklara ulaşması da kolaylaşmaktadır. Sivil toplum kuruluşlarının en önemli işlevleri ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bireyler üzerinde oluşturduğu pozitif yönlü değişimlerdir. STK'ların bu işlevleri ve yapmış oldukları kalkınma amaçlı birçok çalışması sosyal hizmetin temel değerleriyle örtüşmektedir.

Günümüzde STK'ların sahip olduğu etki gücünden dolayı birçok piyasa aktörünün STK çalışmalarına maddi ve manevi olarak katkı sağladığı görülmektedir. Bu aktörlerden biri de hiç kuşkusuz futbol kulüpleridir. Amaçları ve hedefleri ile büyük kitleleri bir araya getirebilen STK'lar toplumsal fayda üretip geleceğe yön vererek sosyal değişimi gerçekleştirebilmektedir. Spor branşları arasında küresel ölçekte büyük bir öneme sahip olan futbol kulüpleri diğer spor kulüplerinden etki gücü olarak ön plana çıkmaktadır. Etki gücü sayesinde toplumlara bir araya getirip sosyal farkındalığı arttırabilen futbol kulüpleri dünya üzerindeki en birleştirici sivil toplum kuruluşlarıdır. Futbol kulüpleri değişim ve kitleleri peşinden sürüklenme gücü ile çağımızda STK'ların sahip olduğu en büyük görevlerden birini yerine getirebilmektedir (Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği [MÜSİAD], 2022). Devlet ve özel sektörden sonra STK'ların diğer bir yönü olarak futbol kulüpleri üçüncü sektör olarak kabul edilmektedir (Dejonghe, 2004).

Futbol kulüpleri günümüzde yalnızca sportif başarıya odaklanmamaktadır. Sportif başarının yanında futbol kulüplerinin toplum temelli birçok sosyal hizmet çalışmasını gündemlerine aldıkları da görülmektedir. Futbol kulüpleri eğitim, sağlık, sosyal içerme vb. birçok sosyal hizmet çalışmaları yaparak gerek küresel gerek yerel olarak toplumla güçlü bir bağ oluşturmaktadır. Futbol kulüpleri buldukları toplumların birer üyesi olarak sahip oldukları itici güçlerini sosyal fayda üretme yoluna giderek sosyal hizmet çalışmaları alanında da uzmanlaşmak zorundadır (Roşca, 2011). Futbol kulüpleri, var oldukları toplumun birer üyesi olarak ayrıca sivil toplumun da bir parçasıdır. Futbol kulüplerinin sahip olduğu bu sivil toplum yönleri de insanların özgürleşmesi ve toplumsal dayanışmanın artmasına yardımcı olmaktadır (Schaillée vd., 2019).

Futbol kulüpleri sahip olduğu taraftar kitleleri ve etki güçleri ile sivil inisiyatifi de yönlendirebilmektedir. Özellikle İngiltere'de futbolun gücünü kullanan birçok futbol kulübünün bünyesinde "foundation" veya "community" olarak adlandırılan sivil toplum kuruluşu yapılanmasına gittiği görülmektedir. Bu kulüpler, sivil inisiyatifi de kullanarak buldukları bölge ve şehirlerde dezavantajlı konumda olan bireylere, ailelere ve topluluklara yönelik etkili birçok sosyal hizmet uygulaması gerçekleştirmektedir. Futbol kulüpleri gerçekleştirmiş oldukları bu sosyal hizmet uygulamalarında dezavantajlı konumda olan bireylerin güçlendirilmesini ve sosyal değişimlerini de amaçlamaktadır.

Nitel araştırma yöntemine dayalı durum çalışmasıyla desenlenmiş olan ve veri toplama aracı olarak doküman analizi yöntemi kullanılan bu çalışmada İngiltere Premier Lig 2023-2024 sezonunda mücadele eden 20 takımın "foundation" veya "community" şeklinde isimlendirdikleri sivil toplum kuruluşları üzerinden gerçekleştirdikleri sosyal hizmet uygulamaları incelenmiştir. Futbol kulüplerinin sosyal hizmet uygulamalarını yaşlılık, hükümlülük, engellilik, çocukluk ve gençlik, gaziler, aile, sağlık, intihar, toplumsal cinsiyet eşitliği ve göç gibi çeşitli alanlarda gerçekleştirdiği görülmüştür. Bu nitel çalışmanın amacı Türkiye'de de çok sevilen ve takip edilen futbol kulüplerinin sivil toplum kuruluşu özellikleri üzerinden alternatif bir sosyal hizmet müdahalesi oluşturmalarına yönelik farkındalık geliştirmektir.

2. Yöntem

Bu çalışmada, İngiltere Premier Lig Spor Kulüpleri Vakıflarının sosyal hizmet projelerinin doğası, etkisi ve etkinliği hakkında derinlemesine bir anlayış geliştirmek için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, katılımcıların deneyimlerini anlamak ve projelerin toplumsal etkisini değerlendirmek için etkili bir yaklaşım sağlamaktadır. Araştırmanın ana hedefi, İngiltere Premier Lig Spor Kulüpleri Vakıflarının sosyal hizmet projelerinin doğası, etkisi ve etkinliği hakkında derinlemesine bir anlayış geliştirmektir. Bu hedef doğrultusunda, araştırma süreci bir dizi nitel veri toplama tekniğini içermektedir.

Nitel araştırma yöntemine dayalı durum çalışmasıyla desenlenmiş olan bu çalışmada veri toplama aracı olarak doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı veya basılı belgelerin içeriğinin sistematik bir şekilde analiz edilmesine dayalı nitel bir araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Elektronik ve basılı belgelerin incelenmesi, değerlendirilmesi ve bilgi alınması için kullanılan sistemli bir araştırma yöntemi olan doküman analizinde anlam çıkarma, araştırılan konu ile ilgili bir fikir oluşturma, ampirik bilginin geliştirilerek yorumlanması amaçlanmaktadır (Kıral, 2020). Doküman analizi, belirlenmiş bir amaç için kaynaklara ulaşarak, bu kaynakları okuma, değerlendirme ve analiz işlemleridir (Karasar, 2005). Araştırma sürecinin ilk aşaması, spor kulüpleri tarafından oluşturulan vakıf, dernek ve topluluk gibi farklı isimlerle ifade edilen sivil toplum oluşumlarının internet sitelerinde yer alan çalışmalara ilişkin bilgi ve belgeler üzerinden sosyal hizmet çalışmalarını anlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışmalar derinlemesine incelenmiştir. Araştırmanın veri analizi süreci, elde edilen verilerin nitel analiz teknikleri kullanılarak incelenmesini içermektedir. Bu analiz süreci, kodlama, tematik analiz ve içerik analizi gibi yöntemlerin kullanımını kapsamaktadır. Veri analizi süreci, araştırmanın temel bulgularını ve sonuçlarını ortaya koymak için kullanılmıştır.

Bu çalışma, İngiltere Premier Lig'in de 2023-2024 sezonunda mücadele eden 20 futbol kulübünün vakıf, dernek ve toplulukları gibi sivil toplum oluşumları ile sınırlı tutulmuştur. 2023-2024 sezonunda mücadele eden bu 20 futbol kulübünün sosyal hizmet uygulamalarına internet siteleri üzerinden ulaşılmıştır. İnternet sitelerinden elde edilen bilgiler doküman analizi yöntemi ile incelenmiş olup MAXQDA 2020 nitel veri analizi programı ile analiz edilmiştir.

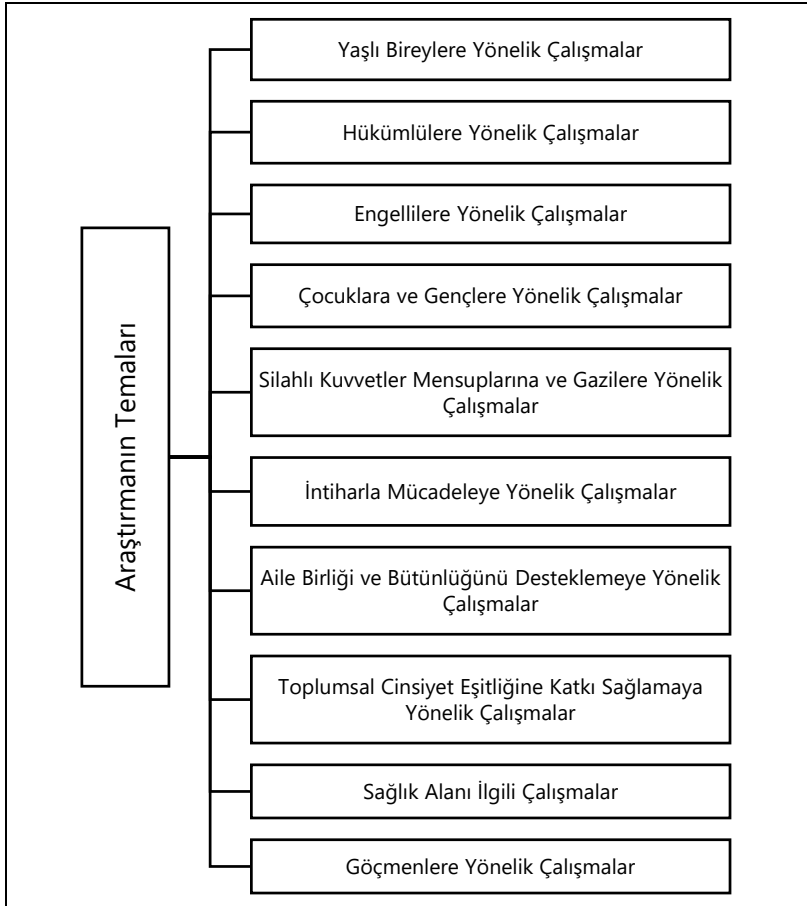
3. Bulgular

Bu bölümde İngiltere Premier Lig futbol kulüplerinin vakıf, topluluk ve dernek gibi farklı isimlerle çalışmalar yürüten sivil toplum çalışmalarının sosyal hizmet boyutuyla toplumsal etkisini anlamak için gerçekleştirilen araştırmanın temel bulguları sunulmaktadır. Bu bölüm, araştırmanın ana konularını ve temalarını ortaya koymak için nitel verilerin analiz edilmesiyle oluşturulmuştur. İngiltere Premier lig futbol takımlarının internet sitelerinde yer alan çalışmalarla ilgili dokümanların derinlemesine incelenmesiyle elde edilmiş olan bulgular; tema ve alt temalar altında sunulmuştur. Premier Lig futbol takımlarının kapsayıcılığı teşvik etme potansiyeli, toplumsal bütünleşmeye olan katkıları ve sağlık hizmetlerine erişimi artırıcı rolleri anahtar konular arasındadır. Bulgular bölümü, araştırmanın ana hedeflerine ulaşmak için elde edilen verileri analiz ederek, Premier Lig futbol takımlarının sosyal hizmet boyutundaki etkisini derinlemesine sunmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgular " Yaşlı Bireylere Yönelik Çalışmalar", "Hükümlülere Yönelik Çalışmalar", "Engellilere Yönelik Çalışmalar", "Çocuklara ve Gençlere Yönelik Çalışmalar", "Silahlı Kuvvetler Mensuplarına ve Gazilere Yönelik Çalışmalar", "İntiharla Mücadeleye Yönelik Çalışmalar", "Aile Birliği ve Bütünlüğünü Desteklemeye Yönelik Çalışmalar", "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Katkı Sağlamaya Yönelik Çalışmalar", "Sağlık Alanı İlgili Çalışmalar", "Göçmenlere Yönelik Çalışmalar" olmak üzere on ana tema altında ele alınmıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda hazırlanan ana temalar aşağıda Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1

Araştırmanın Ana Temaları

3.1 Yaşlı Bireylere Yönelik Çalışmalar

Futbol kulüpleri vakıfları tarafından sosyal ve fiziksel aktivitelerin sunulduğu programlar, yaşlıların yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Bu programlar arasında kapalı alan sporları, demans kafeleri ve yürüyüş futbolu gibi etkinlikler bulunmaktadır. Aynı zamanda, yaşlı bireylere yönelik spor ve sosyal etkinliklerin düzenlendiği programlar da yaşlıların aktif kalmasını, sosyal bağlarını güçlendirmesini ve yaşam kalitelerini artırmasını amaçlamaktadır. Bu etkinlikler arasında masa oyunları, dans, müzik gibi aktiviteler yer almaktadır. Ayrıca, sağlık ve refah seansları, günlük yaşamda pratik bilgilerin paylaşıldığı oturumlar da düzenlenmektedir. Bu tür programlar, yaşlı bireylerin toplumla etkileşimini ve katılımını teşvik ederek sosyal izolasyonun önüne geçebilirken, özel ihtiyaçları olan demansla yaşayan bireyler için özel olarak tasarlanmış etkinlikler, bu kişilerin ihtiyaçlarına duyarlı bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

3.1.1 Demansla Yaşamayı Desteklemek

Spor kulüpleri vakıfları, demansla yaşayan bireylerin ve onların bakıcılarının yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen kapsamlı ve yenilikçi yaklaşımlar sunmaktadır. Fiziksel ve zihinsel aktivitelerin yanı sıra sosyal etkileşim ve destek de sağlayarak, demansla yaşayan bireylerin refahını ve hatırlama yeteneklerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, bu projeler bakıcıları ve aileleri için de dinlenme, sosyalleşme ve bilgi paylaşımı gibi fırsatlar sunarak onların da desteklenmesini sağlamaktadır. Bu tür girişimler, demansla yaşayan bireylerin sosyal, fiziksel ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamayı ve toplum içinde daha aktif ve desteklenen bir şekilde yaşamalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Vakfın Demans Kafesi, demansla yaşayan insanlara faaliyetlere katılma fırsatı sunarken, bakıcıları ve aileleri için bir çay/kahve eşliğinde mola imkânı sunmaktadır. Demanslı bireylere fiziksel aktiviteler (oyunlar, spor) ve zihinsel uyandırma (anımsama, müzik) sunuyoruz. Faaliyetlerimiz aracılığıyla, programın hatırlama unsurunun yanı sıra fiziksel refahı da teşvik etmeyi amaçlıyoruz. Sunduğumuz fiziksel aktiviteler arasında kapalı alan bowlingi, bocce, balon tenisi ve masa tenisi yer almaktadır (Aston Villa Foundation, 2024a).

Demansla yaşayan kişilerin, bakıcıları ve daha geniş destek ağları da dâhil olmak üzere yaşam kalitesini, demansla aynı yaşama deneyimini paylaşan insanlar arasındaki destek ağını tamamlayan haftalık bir faaliyet takvimi ile her hafta iyileştirmeyi amaçlıyoruz. Hedefimiz, herkesin ihtiyaç duyduğu yardımı almasını sağlamak için yüksek kaliteli zihinsel sağlık hizmetlerinin yanı sıra demansla yaşayan bireylere ve onların bakıcılarına yönelik erişilebilir destek yoluyla toplumun refahını artırmaktır (Everton in the Community, 2024a).

Proje ile demanslı bireylerin gelip tartışmalar, bilgi yarışmaları, müze turları ve hatıra eşyaları ile anımsayabilecekleri, katılımcıların hafızalarını canlandırmayı amaçlayan, aynı zamanda benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla bir araya gelebilecekleri eğlenceli ve sosyal bir grup oluşturmayı hedeflemektedir (Wolves Foundation, 2024a).

3.1.2 Yaşlıların Yaşam Kalitesini Artırmak

Spor kulüpleri vakıfları, yaşlı bireylerin sosyal, fiziksel ve zihinsel ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı ve çeşitli programlar sunarak onların yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Masa oyunları, dans, müzik ve bulmacalar gibi zihinsel aktivitelerle bilişsel fonksiyonları teşvik edilirken, futbol, basketbol gibi takım sporları ve yürüyüş futbolu gibi fiziksel aktivitelerle de fiziksel sağlıklarını desteklemektedirler. Bu etkinlikler aynı zamanda sosyal etkileşimi artırmayı, yaşlı bireyleri

toplumla daha yakın ve aktif tutmayı amaçlamaktadır. Teknoloji desteği, sanat ve dijital beceriler gibi atölye çalışmalarlarıyla da yaşlı bireylerin yeni şeyler öğrenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri teşvik edilmektedir. Bu tür programlar, yaşlı bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal refahını destekleyerek, onların hayatlarının her alanında aktif ve tatmin edici bir şekilde yer almalarını sağlamaktadır.

Yaşlılara yönelik haftalık düzenli etkinliklerimiz arasında masa oyunları, domino, bulmaca, dans, müzik, bingo ve çok daha fazlası yer almaktadır (Burnley FC in the Community, 2024a).

Sosyal katılım programı ile 65 yaş üstü taraftarları bir araya getirmeyi amaçlamaktayız. Programda etkinlikler, geziler ve sosyal etkileşim sosyal ve sportif etkinlikler, teknoloji desteği ve atölye çalışmaları da yer alıyor (West Ham United Foundation, 2024a).

Program yaşlı topluluğumuz için hiçbir zaman çok geç olmadığına odaklanan bir sağlık ve refah seansı ile sosyal olarak meşgul olmak, fiziksel olarak aktif olmak veya yeni bir beceri öğrenmek için sanat, dijital beceriler, güvende kalma ve gösteri-anlat oturumlarını içermektedir (Everton in the Community, 2024b).

Yürüyüş Futbolu ve Egzersiz ve Hareketlilik dahil olmak üzere sağlıklı bir yaşam tarzını ve yaşam için egzersizi teşvik etmek amacıyla yaşlı yetişkinler için kapsayıcı spor ve egzersiz sunmak için topluluk ortaklarıyla birlikte çalışmaktadır (Chelsea Foundation, 2024a).

3.2 Hükümlülere Yönelik Çalışmalar

Hükümlülere yönelik çalışmalar, topluma entegrasyonlarını ve yeniden suç işleme olasılığını azaltmayı amaçlamaktadır. Spor ve futbolun gençlik şiddeti ve anti-sosyal davranışların önlenmesinde etkili bir araç olduğuna inanılmaktadır. Projeler, cezaevi mahkûmlarına iş bulma ve topluma yeniden entegre olma konusunda destek sağlar. Spor eğitmenleri, mahkûmlarla çalışarak iletişim ve liderlik gibi temel yaşam becerilerini geliştirmeye yardımcı olur. Ayrıca, dışarıdaki koçlar, mahkûmlarla hemen etkileşime girerek uzun vadeli gelişimlerini destekler ve iş bulma, eğitim ve öğretim gibi fırsatlar sunar. Bu müdahale programları, bireylerin kişisel gelişimlerini teşvik eder ve toplumla daha olumlu bir ilişki kurmalarına yardımcı olmaktadır.

Mahkûmları cezaevi dışında iş bulmaya hazırlamak ve yeniden suç işleme olasılığını azaltmak için mahkûmları gözaltındayken ve tahliye olduklarında desteklemek amacıyla kurslar düzenlemektedir (West Ham United Foundation, 2024b).

Toplumun her kesiminden, özellikle de ceza adaleti sistemi içinde yer alma riski taşıyan veya hâlihazırda bu sisteme dâhil olan kişilerin katılımını sağlamayı amaçlamaktadır. Olumlu faaliyetler, istihdam veya eğitim yoluyla gençlik şiddeti ve anti-sosyal davranışlardan bir çıkış yolu sağlamak için futbolun ve mentorluğun gücünü kullanmaktadır (Chelsea Foundation, 2024b).

Proje, tahliye edilecek cezaevi mahkûmlarını eğitmeyi ve onlara ilham vermeyi amaçlayan bir istihdam edilebilirlik ve spor liderliği girişimidir. Spor eğitmenleri mahkûmla birlikte çalışarak iletişim ve liderlik gibi temel yaşam becerilerini geliştirmeye katkı sağlamaktadır (Aston Villa Foundation, 2024b).

Yeniden suç işlemeyi azaltmak amacıyla gözaltında tutulan kişilerle etkileşime geçen Eşleştirme Projemiz, aynı zamanda bu kişilerin tahliye sonrasında iş bulma şanslarını artırmak için eğitim, öğretim ve istihdam destek hizmeti sağlanmasına da büyük önem vermektedir (Everton in the Community, 2024c).

3.3 Engellilere Yönelik Çalışmalar

Engellilerin sportif faaliyetlerle fiziksel gelişimlerine katkı sağlanması ve toplumsal katılımlarının artırılması amacıyla çeşitli programlar ve inisiyatifler geliştirilmektedir. Elektrikli Sandalye Futbolu takımı gibi projeler, engelli bireylere spor yapma fırsatı sunarken, özel olarak düzenlenen spor seansları ve eğitim programları da fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine destek olmaktadır. Bununla birlikte, engelli bireylerin topluma katılımını teşvik etmek için kapsayıcı futbol seansları ve özel tatil aktiviteleri gibi hizmetler sunulmaktadır. Bu çabalar, engelli bireylerin güçlenmesini ve toplumun bir parçası olarak aktif rol almalarını desteklerken, aynı zamanda ailelerinin de desteklenmesine yardımcı olmaktadır. Özellikle, öğrenme veya zihinsel engelli yetişkinler için düzenlenen eğlenceli futbol seansları ve öğrenme temelinde çeşitli programlar, hem bireylerin hem de aile üyelerinin sosyal bağlarını güçlendirirken, bilgi paylaşımı ve toplumsal katılımı artırmaktadır. Bu programlar, herkesin potansiyelini gerçekleştirebilmesi için eğitim ve öğrenme imkanlarının genişletilmesine katkı sağlamaktadır.

3.3.1 Engellilerin Sportif Faaliyetler ile Fiziksel Gelişimlerine Katkı Sağlanması

Vakıflar ve dernekler, çeşitli bireylerin sporun ve fiziksel aktivitenin önemini vurguladığı birçok programı desteklemektedir. Elektrikli sandalye futbolu gibi özel spor takımlarını destekleyen vakıflar, engelli bireylere sosyal etkileşim ve rekabet imkanları sunmaktadır. Özel gereksinimli çocuklar için tasarlanan programlar, motor becerilerini artırırken özgüvenlerini ve genel sağlıklarını iyileştirmeyi hedeflemektedir. Benzer şekilde, görme engelli gençler ve Down sendromlu bireyler için düzenlenen spor seansları da fiziksel yeteneklerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Bu programlar, bireylerin genel gelişimine katkıda bulunarak topluma daha iyi entegre olmalarını ve yaşam kalitelerini artırmayı amaçlamaktadır.

Vakıf, elektrikli sandalye futbolu takımını desteklemektedir. Bölgesel ve ulusal müsabakalarda oynayan takıma, ortaklığın bir parçası olarak malzeme ve koçluk uzmanlığı sağlanıyor. 2005 yılında kurulduktan sonra tekerlekli sandalye kullanıcılarına özel akülü sandalyeler kullanarak futbol oynama fırsatı sağlamıştır (Aston Villa Foundation, 2024c).

Düşük öz saygı ve özgüven eksikliği olan engelli çocukların spora eşit erişimlerine fırsat vermek, kaba motor becerilerini, sosyal ve iletişimsel yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra genel sağlık ve refahlarına da katkı sağlamaktadır. Özel gereksinimli çocuklar rekreasyonel bir faaliyete katıldıklarında fiziksel, sosyal ve duygusal olarak değişim yaşayacaktır (Crystal Palace for Life Foundation, 2024a).

Down sendromlu bireyler için güvenli ve eğlenceli bir ortamda futbol oynama ve arkadaş edinme fırsatı sağlamak için haftalık iki seansımız var. Seanslar kapalı alanda gerçekleşmekte ve pas, top sürme ve şut gibi becerilerin yanı sıra çeviklik, denge ve koordinasyon temellerini geliştirmeye odaklanmaktadır (Crystal Palace for Life Foundation, 2024b).

3.3.2 Engellilerin Sportif Faaliyetler ile Toplumsal Katılımının Sağlanması

Engellilerin sportif faaliyetler aracılığıyla toplumsal katılımlarının sağlanması için çeşitli programlar ve girişimler bulunmaktadır. Bu faaliyetler, engelli bireylerin spor ve fiziksel aktiviteye katılımını teşvik etmek, sosyal izolasyonu azaltmak ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla oluşturulmuştur. Kapsayıcı yaklaşımlarla, engelli ve engelli olmayan bireylerin bir arada spor yapabileceği, öğrenim görebileceği ve sosyalleşebileceği ortamlar

oluşturulmaktadır. Bu programlar, engelli bireylerin spor ve fiziksel aktiviteye eşit erişimini sağlamayı hedeflerken, aynı zamanda onların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemeyi ve potansiyellerini gerçekleştirmelerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu tür inisiyatifler, toplumsal kapsayıcılığı artırmak ve engelli bireylerin topluma daha iyi entegre olmalarını sağlamak için önemli adımlar olarak değerlendirilebilir.

Kapsayıcılık ve Engellilik programı, çeşitli engelleri olan gençlerin ve yetişkinlerin güvenli ve eğlenceli bir ortamda düzenli futbol seanslarına katılmalarını sağlamaktadır. Vakıf, antrenör ve öğretmenlere eşitlik ve engellilik farkındalığı eğitimi vererek kapsayıcı bir spor ve fiziksel aktivite kültürünü yerleştirmekte, engelli bireylerin istedikleri spor veya fiziksel aktiviteye erişebilmelerini sağlamakta, onlara daha aktif olmaları için ilham vermekte ve potansiyellerini gerçekleştirmeleri için beceri ve özgüven geliştirmelerini teşvik etmektedir (Chelsea Foundation, 2024c).

Engelli ve engelli olmayan çocukların birlikte katılabileceği ücretsiz ve kapsayıcı futbol seansları sunulmaktadır (Manchester United Foundation, 2024).

Engelli bireyleri güçlendirmeyi ve engelli olmayan akranlarının keyif aldığı spor ve fırsatların aynısını sağlamayı amaçlayan özel bir dağıtım ekibine sahiptir. Engelli gençlere sosyal izolasyonu azaltmak için tatil aktiviteleri sunuyor ve engelli gençlere yönelik fırsatları artırarak onlara boş zaman fırsatları ve engelli ve engelli olmayan akranlarıyla sosyal etkileşim olanağı sağlıyor. Projeler, engelli insanlarla çeşitli yollarla etkileşim kurarak, engelli kişilerin günlük ana akım toplumda aktif rol almalarını sağlamayı amaçlıyor. Engellilik hizmetimiz, genç engellilerin engelli olmayan akranlarıyla aynı başarıyı elde etmelerini, fırsatlar ve yaşam deneyimleri yaratmalarını ve potansiyellerini gerçekleştirmeleri için engelleri aşmalarını destekler (Everton in the Community, 2024d).

3.3.3 Engelli Bireylerin Ailelerinin Desteklenmesi

Vakıflar ve dernekler tarafından gerçekleştirilen programlar, öğrenme veya zihinsel engelli yetişkinlerin fiziksel aktivite ve spor yoluyla eğlenmelerini, yeni beceriler kazanmalarını ve sosyalleşmelerini teşvik ederken, aynı zamanda aile üyeleri, destek çalışanları ve bakıcılar için de değerli bir destek ve bilgi paylaşım platformu oluşturmaktadır. Öğrenme temelli yaklaşımlarla, engelleri aşmayı ve herkes için eğitime erişimi genişletmeyi amaçlayan programlar, yaşam boyu süren öğrenmeyi teşvik ederek bireylerin potansiyellerini maksimize etmeyi hedeflemektedir. Bu tür inisiyatifler, toplumun her kesimi için eşit eğitim ve fırsat sağlamayı ve toplumsal kapsayıcılığı artırmayı amaçlamaktadır.

Futbol oynamak, eğlenmek ve yeni arkadaşlar edinmek için bir araya gelebilen öğrenme veya zihinsel engelli yetişkinler için eğlenceli futbol seanslarına katılan birçok aile üyesi, destek çalışanı ve bakıcı için de bağlantı, arkadaşlık ve bilgi paylaşımı yapmalarına fırsat sağlamaktadır (Crystal Palace for Life Foundation, 2024c).

Öğrenme temelimiz kapsamında, engelleri ortadan kaldırmaya ve her yaştan eğitime erişimi genişletmeye kendimizi adadık. Herkesin öğrenme ve gelişme fırsatına sahip olmasını sağlamak için hem okul temelli hem de yaşam boyu çeşitli programlar sunacağız (Everton in the Community, 2024e).

3.4 Çocuklara ve Gençlere Yönelik Çalışmalar

Çocuklar ve gençler için çeşitli destekleyici programlar ve girişimler incelendiğinde, özellikle risk altındaki gençlere yönelik yapılan çalışmaların çeşitli kurumlar ve vakıflar tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Bu programlar genellikle fiziksel aktivite teşviki, eğitim güçlendirme ve mentorluk gibi çeşitli hizmetler sunmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, gençlerin internet güvenliği konusunda eğitilmesi ve çetelerden veya uyuşturucu gibi risklerden korunması gibi konular da önemli bir odak noktasıdır. Bu tür programlar gençlerin topluma daha güvenli ve sağlıklı bir şekilde entegre olmalarını sağlayarak olumlu bir etki yaratmaktadır. Ayrıca, gençlere biyopsikososyal destek sağlamak amacıyla çeşitli programlar ve çalışmalar da yürütülmektedir. Bu tür programlar gençlerin bütünsel sağlığını desteklemekte ve topluma daha sağlıklı bireyler olarak katılmalarını sağlamaktadır. Anti-sosyal davranışlarla mücadele konusunda da çeşitli programlar ve girişimler bulunmaktadır. Bu programlar gençlerin suça sürüklenme riskini azaltmayı hedeflemekte ve onlara olumlu alternatifler sunmaktadır. Son olarak, gençlerin eğitim ve istihdama katılımını destekleyen çeşitli programlar da bulunmaktadır. Bu tür programlar gençlere işe hazırlık becerileri kazandırmak, iş bulma konusunda destek olmak ve istihdam edilebilirliklerini geliştirmek için çeşitli fırsatlar sunmaktadır.

3.4.1 Risk Altındaki Çocuk ve Gençleri Destekleyici Çalışmalar

Farklı kulüp ve kurumlar, risk altındaki çocuk ve gençlere destek olmak için çeşitli programlar yürütmektedir. Bu vakıflar ve programlar, olumlu değişimleri teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Gençlerin potansiyellerini geliştirmeye yardımcı olmak için fiziksel aktivite, refah, eğitim ve istihdam odaklı atölye çalışmaları düzenlemektedirler. Ayrıca, gençleri online tehlikelere karşı bilinçlendirmek ve dijital kimliklerini korumalarını sağlamak amacıyla internet güvenliği konusunda eğitimler düzenlemektedirler. Yapılandırılmış futbol ve mentorluk programları aracılığıyla şiddet içeren suçlarla ilişkili risk faktörlerini azaltıp gençlere destek olmakta ve yaşam hedeflerine ulaşmaları için ilham vermektedirler. Ayrıca, olumsuz etkilere maruz kalan gençlere mentorluk yaparak, güç vermeyi ve yaşam hedeflerine ulaşmalarını sağlamayı amaçlamaktadırlar. Bu programlar, gençlerin potansiyellerini ortaya çıkarmaları ve topluma olumlu katkıda bulunmaları için kapsamlı bir destek sunmaktadır.

Vakıf, olumlu değişimi teşvik etmek için birden fazla kurum tarafından yönlendirilen risk altındaki gençlere fiziksel aktivite ve refah, eğitim ve istihdam temelli atölye çalışmaları ve bireysel çalışmalar yürütmektedir (Chelsea Foundation, 2024d).

Program ile yerel okullara gençleri internet kullanırken nasıl güvende kalacakları konusunda eğitmektedir. Bu program kapsamında profillerini güvende tutmanın yanı sıra hangi içerikleri gizli tutmaları ve çevrimiçi ortamda başkalarıyla paylaşmamaları gerektiğine değinmektedir. Dersin sonuna doğru, çocuklar çevrimiçi ortamda karşılaşılabilecekleri farklı senaryolara bakacak ve katılımcıların her bir durumla nasıl başa çıkacakları incelenmektedir (AFC Bournemouth Community Sports Trust, 2024a).

Program, şiddet içeren suçlarla ilişkili risk faktörlerini azaltmak için 14-25 yaş arası çocuk ve gençleri destekleyen yapılandırılmış bir futbol ve mentorluk programı sunmaktadır (Nottingham Forest Community Trust, 2024a).

Çeteler veya uyuşturucular gibi olumsuz etkilere maruz kalma riski taşıyan gençlere yönelik mentorluk yaparak gençlere yaşam hedeflerine ulaşmaları için ilham vermeyi ve onları güçlendirmeyi amaçlıyoruz (Brentford FC Community Sports Trust, 2024).

3.4.2 Gençlere Biyopsikososyal Destek Sağlamak

Gençlere biyopsikososyal destek sağlama amacıyla çeşitli programlar ve çalışmalar yürütülmektedir. Bu programlar, gençlerin ruh sağlığına odaklanarak onların duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Özellikle ruh sağlığı ve esenlik programı, gençlerin duygusal farkındalıklarını artırmak, olumlu zihniyetlerini korumak ve geleceğe dair hedefler belirlemek konusunda yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda, güvenli oyun alanları yaratma ve topluluk odaklı aktiviteler sunma programları, gençlerin takım çalışması ve topluluk bağlantısı kurma yeteneklerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. İlişki yönetimi ve temel yaşam becerileri konusunda da destek veren programlar, gençleri bağımsız yaşama ve günlük yaşantılarına daha iyi uyum sağlama konusunda hazırlamaktadır. Bu programlar, gençlerin hem bireysel hem de sosyal olarak gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Ruh sağlığı ve esenlik programının amacı hem ilk hem de orta dereceli okullara destek sağlamak ve eğitim liderlerinin kamu gündeminde hiç bu kadar üst sıralarda yer almayan bir konu hakkında farkındalık yaratmalarına yardımcı olmaktır. Program, genç nesli ruh sağlığı hakkında açıkça konuşmaya ve ruh sağlığıyla ilişkili mücadeleleri anlamaya teşvik etmek üzere tasarlanmıştır. Oturumlar, öğrencilerin duyguları keşfetmelerine, davranış değişikliklerini nasıl fark edeceklerine ve gelecek için hedefler belirlerken olumlu bir zihniyeti nasıl koruyacaklarına yardımcı olmaktadır (AFC Bournemouth Community Sports Trust, 2024b).

Oyun oynamak için güvenli yerler yaratmak amacıyla yeni sahalar, gençlerin ve dezavantajlı grupların oynaması için bir topluluk odak noktası ve güvenli bir yer sunmaktadır. Takım çalışması duygusunu geliştirmeye yardımcı olmakta ve katılımcılara bir amaç vermektedir. Konut sitelerinde, okullarda ve kullanılmayan spor sahalarında bulunan bu sahalar genellikle anlamlı sosyal değişim sağlayan futbol programları sunmak için kullanılmaktadır (The Arsenal Foundation, 2024).

Aile ve İlişkiler Destek personeli, çalkantılı zamanlarda gençlerin kilit ilişkileri yönetmelerine yardımcı olmak için hazırdır. İster gençlerin duygusal dayanıklılık geliştirmelerine yardımcı olsun, ister katılımcıların daha önce bozulmuş olan ilişkilerini onarmalarını sağlasın. Yaşam becerileri gençleri bağımsız yaşama hazırlamak için yemek pişirme, temizlik ve ev işlerini yönetme gibi temel yaşam becerilerini kazanmalarına yardımcı olmak için tavsiye ve rehberlik sağlıyoruz (Everton in the Community, 2024f).

3.4.3 Anti Sosyal Davranışlarla Mücadele

Anti-sosyal davranışlarla mücadele konusunda çeşitli programlar ve girişimler, gençlerin suça sürüklenme riskini azaltmayı hedeflemektedir. Haftalık spor seansları ve eğitim atölyeleri aracılığıyla, gençlere olumlu mesajlar verilerek suça sürüklenme riski olanlara destek sunulmaktadır. Topluluk içinde gençlerle çalışan ekipler, suça alternatif olabilecek etkinlikler düzenleyerek gençlerin isteklerini ve farkındalıklarını geliştirmeyi hedeflemektedirler. Mentorluk programları, gençlerin varlıklarını ve olumlu niteliklerini keşfetmeyi, risk faktörlerini azaltmayı ve sosyal hedeflerini geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, bu programlar sosyal izolasyonu azaltmayı, sağlıklı beslenmeyi ve aktif yaşamı teşvik etmeyi,

karakter ve refah gelişimini destekleyen faaliyetlere katılım fırsatları sunmayı hedeflemektedir. Ruh sağlığına odaklanan oturumlar ise içine kapanık genç erkeklerin ruh sağlığını desteklemeyi ve açık diyalogu teşvik ederek bireysel refahlarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu programlar, gençlerin sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunarak toplumda daha sağlıklı bireyler olmalarını teşvik etmektedir.

Güvenli bir ortamda haftalık spor seansları aracılığıyla, anti-sosyal gençleri suçtan caydıracak temel mesajları teşvik etmektedir. Ayrıca doğrudan suça sürüklenme riskiyle karşı karşıya olan gençleri daha fazla destekliyoruz. Topluluk içinde gençlerle çalışan ekip, kapsamlı destek yoluyla suça olumlu alternatifler sağlamak için tesis dışında ve kampüste bir dizi etkinlik yürütüyoruz. Topluluk içinde gençlerin isteklerini geliştirmek ve suç faaliyetlerinin tehlikeleri ve sonuçları konusunda farkındalık yaratmak için yeni fırsatlar ve deneyimlerle anti-sosyal davranışlarla mücadele etmek için işbirlikçi çözümler geliştirirken önemli ortaklarla birlikte çalışıyoruz (Everton in the Community, 2024g).

Suç faaliyetlerine ve anti-sosyal davranışlara karışma riski taşıyan 10-17 yaş arası gençlere yönelik yoğun bir mentorluk programı ile sonuç odaklı olacak ve her bir gençle birlikte çalışarak onların varlıklarını ve olumlu niteliklerini belirleyecek ve risk faktörlerini azaltacak, ardından da hırslarını ve onlara ulaşmalarını sağlayacak sosyal imaj ve hedefleri geliştirmeleri için onları destekleyecektir (West Ham United Foundation, 2024c).

Program, sosyal izolasyonu azaltmayı ve katılan katılımcıların okul tatilleri boyunca sağlıklı beslenmelerini ve aktif olmalarını sağlamanın yanı sıra, onlara dayanıklılık, karakter ve refah gelişimini destekleyen ilgi çekici ve zenginleştirici faaliyetlere katılma fırsatı vermeyi amaçlamaktadır (Nottingham Forest Community Trust, 2024b).

İçine kapanık erkeklerin ruh sağlığını desteklemek, ruh sağlığı sorunlarının ele alınmasının önemini kabul etmek için, rahat ve anlayışlı bir ortam yaratarak, bu oturumlar ruh sağlığı hakkında açık diyalogu teşvik eder ve katılımcıların refaha giden bireysel yollarında desteklendiklerini hissetmelerine yardımcı olmaktadır (Nottingham Forest Community Trust, 2024c).

3.4.4 Çocukların Eğitim Öğretim Faaliyetlerini Destekleme Çalışmaları

Bu çalışmalar çocukların eğitim ve öğretim faaliyetlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu programlar, çocukların ve gençlerin eğitimleri, gelişimleri ve kişisel yeteneklerinin keşfi için kapsamlı ve zenginleştirici fırsatlar sunmaktadır. Düzenlenen atölye çalışmalarıyla çocuklara günlük yaşamda önemli temaları öğretirken, ilkökul seviyesindeki programlar çocukları okuryazarlık ve matematik gibi temel konularda teşvik ediyor ve E-STEAM programıyla STEAM alanlarında gençlere ilham vermeyi amaçlıyor. Bu programlar, çocukların ilgi alanlarını genişletmeyi, temel beceriler kazanmalarını ve potansiyellerini keşfetmelerini destekleyerek onların geleceğe daha hazırlıklı adımlarla ilerlemelerine yardımcı olmaktadır.

Bölgelerindeki yerel okullarda ilkökul ve ortaokul öğrencilerine ücretsiz olarak atölye çalışmaları, sağlıklı yaşam tarzları, saygı ve vatandaşlık, internette daha güvenli çocuklar, finansal okuryazarlık, eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık ve sürdürülebilirliğimizi geliştirme gibi günlük yaşamdaki önemli temalar ele alınmaktadır (AFC Bournemouth Community Sports Trust, 2024c).

İlkokullarda 2-11 yaş arası çocuklar için uygulanan, ulusal müfredat konularına ve zenginleştirmeye odaklanarak çocukları okula ve spora katılmaya teşvik eden bir programdır. Program, bir dizi etkinlik aracılığıyla çocukların okuryazarlık ve matematikten

keyif almalarını teşvik etmeye önem vermektedir. Benzer şekilde eğitim programlarından bir diğeri olan E-STEAM, gençlere STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) ile ilgili konularda ilham vermeyi amaçlamaktadır (Everton in the Community, 2024h).

3.4.5 Sportif Aktivite Programları

Sportif aktivite programları ile çocukların ve gençlerin sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemelerini teşvik etmek, liderlik becerilerini geliştirmek ve toplumlarına olumlu katkı sağlamak için çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Bu programlar, bireylerin güvenlerini artırmak, becerilerini geliştirmek ve potansiyellerini gerçekleştirmek için bir platform sağlayarak topluma olumlu bir etki yapmayı amaçlamaktadır.

Öğrencileri ve öğretmenleri daha sağlıklı ve aktif bir yaşam tarzına yönlendirerek kendilerine olan güvenlerini ve yeterliliklerini geliştirmeyi ve çocukların bu alandaki zevklerini ve katılımlarını artırmak amaçlamaktadır (Manchester City FC Community, 2024a).

Genç Liderler, ortaklaşa yürüttüğümüz 18-25 yaş arası gençlere yönelik beş aylık bir liderlik programıdır. Program, kendi toplumlarında olumlu farklılıklar yaratmak isteyen ve özellikle başkalarının sağlık ve refahını iyileştirmekle ilgilenen motive gençlere yöneliktir. Bu program katılanlar için harika bir kişisel gelişim fırsatı ve elit sporcularla birlikte öğrenme ve çalışma, becerilerini geliştirme ve yerel toplum üzerinde gerçek bir etki yaratma şansına sahip olmaktadır (Sheffield United Community Foundation, 2024a).

3.4.6 Gençlerin İstihdama Katılımına Yönelik Destekleyici Çalışmalar

Programlar gençlerin istihdama katılımını desteklemek için çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Programlar, iş piyasasına katılımı teşvik etmeyi ve gençlerin işe hazır olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, gençlere CV oluşturma, mülakat hazırlığı, pratiği ve iş başvuruları konularında destek sağlanmaktadır. Ayrıca, liderlik, ekip çalışması, kişisel markalaşma ve girişimcilik gibi önemli becerilerin geliştirilmesi için atölye çalışmaları ve yarışmalar düzenlenmektedir. Mali yönetim ve bütçe yapma konularında eğitimler verilerek gençlerin mali istikrar kazanmalarına yardımcı olunmaktadır. Programlar, gençlerin eğitim, istihdam veya öğretim yoluyla olumlu bir kariyer yoluna yönlendirilmesine odaklanırken, katılımcıların kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmeleri için özel olarak tasarlanmış atölye çalışmaları da sunulmaktadır. Bu programlar gençlerin işgücüne katılımını artırmak ve istihdam edilebilirliklerini geliştirmek için önemli bir rol oynamaktadır.

İş piyasasından en uzak olanları işe hazır olmaları için destekliyoruz. İstihdama giden yol girişimlerimiz gençleri eğitim, öğretim veya istihdam için olumlu yollarda desteklemeye yardımcı olmaktadır. Atölye çalışmaları ve yarışmalar aracılığıyla gençler liderlik, ekip çalışması, kişisel markalaşma ve girişimcilik becerilerini geliştirmeye teşvik edilmektedir (Crystal Palace for Life Foundation, 2024d).

Gençleri eğitim ve istihdama kazandırmak amacıyla, kurs katılımcılarına, görevliler, personel ve dış ortaklarla birlikte, CV ve ön yazı yazma, mülakat pratiği ve iş başvurularına nasıl yaklaşılabileceği gibi yumuşak istihdam edilebilirlik becerilerini geliştirmeye odaklanan bir dizi istihdam atölyesi üzerinde çalışmaktadır (Manchester City FC Community, 2024b).

Katılımcılara nasıl bütçe yapacaklarını öğretmek mali durumlarını daha iyi yönetmelerine destek olurken, istihdam ve diğer destek hizmetleri aracılığıyla mali istikrar kazanmalarına

yardımcı oluyoruz. Gençler ayrıca iş bulmak ve özgeçmişlerini geliştirmek için ekibimizle yakın iş birliği içinde çalışabilirler (Everton in the Community, 2024i).

Vakıf ortaklığında 16-25 yaş arası gençlere yönelik olarak iş temelli öğrenme fırsatlarının yanı sıra kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmek üzere tasarlanmış ismarlama istihdam edilebilirlik atölyeleri sağlamayı amaçlamaktadır. Eğitimde, istihdamda veya öğretimde olmayan veya olma riski taşıyan gençlerin katılımını sağlamak amaçlanmaktadır (Wolves Foundation, 2024b).

3.5 Silahlı Kuvvetler ve Gazilere Yönelik Çalışmalar

Programlar, silahlı kuvvetlerden emekli olmuş bireylerin sosyal izolasyonla mücadele etmelerini ve sivil hayata uyum sağlamalarını desteklemeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, çeşitli etkinlikler ve faaliyetler düzenlenerek gazilerin bir araya gelmeleri ve yeni arkadaşlıklar kurmaları teşvik edilmektedir. Ayrıca, katılımcıların fiziksel aktivite seviyelerini artırmalarına ve zihinsel refahlarını iyileştirmelerine yardımcı olunmaktadır. Sosyal oturumlar ve kahvaltılar sayesinde gazilerin birbirleriyle bağlantı kurmaları ve destek alabilecekleri bir ortam yaratılmaktadır. Oturumlar ayrıca zihinsel sağlık desteği, sağlık ve refah konularında oturumlarla tavsiye ve rehberlik hizmetleri ile de desteklenmektedir.

Silahlı kuvvetler camiasını destekleme amacıyla farklı geçmişlerden ve silahlı kuvvetler topluluklarından bireyleri bir araya getiren çeşitli düzenli faaliyetler ve etkinlikler sağlayarak gazilerdeki sosyal izolasyonla mücadele eden programımız ile kahve sabahlarından komedi gecelerine ve günlük gezilere kadar herkesin keyif alacağı farklı girişimler ortaya çıkarmak için gazilerimizle birlikte çalışıyoruz (Nottingham Forest Community Trust, 2024d).

Tüm hizmetlerdeki erkek ve kadın gazilerin, benzer düşüncelere sahip diğer gaziler ve ailelerle bağ kurması için sosyal oturumlar düzenliyoruz. Katılımcılar arasındaki sohbet ve dostluğun yanı sıra oturumlarda dışarıdan konuşmacılar, sağlık ve refah oturumları da yer alıyor. Programlar ile zihinsel sağlık desteği, tavsiye ve rehberlik de sağlanmaktadır (Everton in the Community, 2024i).

3.6 İntiharla Mücadeleye Yönelik Çalışmalar

İntiharla mücadelede özellikle erkekler arasındaki intihar oranlarının yüksekliği dikkate alınarak, kökleşmiş kültürel damgalamayı ortadan kaldırmayı ve erkeklerin ruh sağlıkları hakkında açıkça konuşabilmeleri için güvenli bir alan sağlamayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, toplumda zihinsel ve ruhsal sağlık sorunlarıyla yaşayan bireylere destek sunarak, ruh sağlığını iyileştirmeyi ve intiharın önlenmesini hedeflemektedir. Özellikle intihar nedeniyle yakınlarını kaybetmiş gençlere destek veren gruplar aracılığıyla, bu programlar katılımcıların deneyimlerini paylaşmalarını sağlamakta ve topluluk içinde birlik ve dayanışma oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmalar, intiharla mücadelede toplumsal farkındalığı artırmaya ve etkili destek sistemleri oluşturmaya yönelik önemli adımlar atmaktadır.

İntihar oranının erkekler arasında bu kadar yüksek olmasının bir nedeni, pek çok erkeğin sorunları ve ruh sağlıkları hakkında açıkça konuşmasını engelleyen kökleşmiş kültürel damgalamadır. İhtiyacı olan her erkeğe destek sağlamak ve yarının bugünden daha parlak olabileceğini görmelerine yardımcı olmaktadır. Erkeklerin ruh sağlığını çevreleyen damgalamayı ortadan kaldırmaya yardımcı olmak ve erkeklerin sorunları ve hayatlarını

etkileyen konular hakkında konuşmaları için güvenli, yargısız bir alan sağlamak için kurulmuştur (Burnley FC in the Community, 2024b).

Topluluk çeşitli zihinsel ve ruhsal sağlık sorunlarıyla yaşayan insanlara erişerek destek sağlamaktadır. Bireylerin ruh sağlığını iyileştirmeyi ve intiharın önlenmesini teşvik etmeyi amaçlıyoruz. Topluluk içinde ortaklaşa kurduğu bir yas grubu, intihar nedeniyle yakını kaybeden gençleri destekliyor ve katılımcıların deneyimlerini daha rahat anlatabilmelerini sağlıyor (Everton in the Community, 2024j).

3.7 Ailenin Birliği ve Bütünlüğünü Desteklemeye Yönelik Çalışmalar

Ailenin birliğini ve bütünlüğünü desteklemeyi amaçlayan çalışmalar ile ailelerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmelerini teşvik etmek ve aile üyeleri arasında güçlü bağlar kurulmasını desteklemek amacıyla tasarlanmıştır. Özellikle kız çocukları ve anneleri için düzenlenen etkinlikler, fiziksel aktivitenin eğlenceli ve neşeli yanlarını keşfetmelerini sağlar. Okulların tatil olduğu dönemlerde gerçekleştirilen programlar, ailelere sağlıklı alışkanlıklar kazandırmayı hedeflerken, konuk konuşmacılar ve atölye çalışmalarıyla sağlık, beslenme ve ruh sağlığı konularında eğitimler sunmaktadır. Programlar aynı zamanda ailelerin yaşadığı ekonomik zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olmayı amaçlar. Ayrıca, aile odaklı faaliyetler ve programlar aracılığıyla gençlerin ve yetişkinlerin fiziksel, duygusal ve sosyal refahını desteklemek için çalışılır. Sivil toplum çalışmaları, gıda yoksulluğu, barınma sorunları ve finansal krizler gibi konularda da destek sağlamayı ve ailelere yaşam becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.

Birlikte aktif olarak zaman geçirmek, kız çocukları ve anneleri/anne figürleri için egzersizin neşe, eğlence ve esenlik faydalarını keşfetmeleri açısından değerli bir fırsat sunmaktadır (Burnley FC in the Community, 2024c).

Okulların tatil olduğu dönemde düzenlenen programlar, yerel toplumdaki aileleri daha sağlıklı alışkanlıklar edinmeye teşvik etmektedir. Fiziksel aktivite seansları, konuk konuşmacılar ve atölye çalışmaları, tüm aile için etiket okuma, sağlıklı yemek tarifleri ve ruh sağlığı desteği gibi konularda eğitimler vererek ve motive ederek bütünsel bir yaklaşım kullanıyoruz. Program, fiziksel aktivite ve daha sağlıklı tercihleri teşvik ederken, ailelerin mevcut hayat pahalılığı kriziyle başa çıkmalarına destek olmayı amaçlamaktadır (Chelsea Foundation, 2024e).

Gelişen, sağlıklı aileler için kapsamlı yaşam kursu yaklaşımları sunmaktadır. Aile odaklı program ve faaliyetler geliştirip uygulamayı, gençlerin ve yetişkinlerin fiziksel, duygusal ve sosyal refahına yönelik destek hizmetleri sunmayı hedefliyoruz. Hayır kurumu aynı zamanda güçlü ortaklık çalışması yoluyla gıda yoksulluğu, barınma sorunları, borç ve kriz desteğine de değiniyor ve sağlıklı alışkanlıkları ve yaşam becerilerini teşvik etmek için atölye çalışmaları, eğitim ve öğretim fırsatları sunuyor (Everton in the Community, 2024k).

3.8 Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Katkı Sağlamaya Yönelik Çalışmalar

Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı hedefleyen çalışmalarla kadınları ve kız çocuklarını fiziksel aktivite ve spora katılmaya teşvik etmeyi, kendilerini daha güçlü ve özgüvenli hissetmelerini sağlamayı ve toplumsal cinsiyetle ilgili kalıp yargıları ortadan kaldırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, kadınlara ücretsiz futbol eğitimi, liderlik ve mentorluk fırsatları sunulmaktadır. Okul sonrası kulüpler ve topluluk uyduları sayesinde kız çocukları düzenli olarak futbol oynama fırsatına sahip olmaktadır. Ayrıca, kız çocuklarının fiziksel ve

zihinsel sağlıklarını geliştirmeleri ve liderlik becerilerini kazanmaları için güvenli alanlar oluşturulmaktadır. Bu projeler, kızların profesyonel futbol yolculuğuna çıkmalarını sağlayacak fırsatlar sunarak, kadın futbolcuların gelişimlerini desteklemeyi ve onları yeni başarılarla taşımak için birinci sınıf koçluk ve destek sağlamayı amaçlamaktadır.

Program, kadınları ve kız çocuklarını aktif olmaları, kendilerini daha güçlü hissetmeleri, fiziksel aktivite ve spora katılma becerileri konusunda kendilerine daha fazla güvenmeleri ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını ortadan kaldırmaları için güçlendirmeyi amaçlamaktadır (Sheffield United Community Foundation, 2024b).

Proje, kadın katılımcılara ücretsiz futbol eğitimi, liderlik ve mentorluk fırsatları sunuyor. Okul sonrası kulüpler ve topluluk uyduları aracılığıyla, kız çocukları ücretsiz olarak düzenli oynama fırsatına sahip oluyor. Proje, kız çocuklarının futbolla ilgilenmeleri, fiziksel ve zihinsel sağlıklarını iyileştirmeleri ve liderlik becerilerini geliştirmeleri için güvenli alanlar sağlamayı amaçlıyor (Manchester City FC Community, 2024c).

Genç kızlara profesyonel futbol yolculuğuna çıkmaları için benzersiz fırsatlar sunan gelişen kızlar yetenek merkezi kapsayıcılığı ve erişilebilirliği teşvik ederek kadın oyuncuların gelişimlerinde başarılı ve üstün olmalarını sağlamaya kendini adanmıştır. Birinci sınıf koçluk ve destekle, kadın futbolunun gelecekteki yıldızlarını yeni zirvelere taşımaya kararlıdır (Nottingham Forest Community Trust, 2024e).

3.9 Sağlık Alanı İle İlgili Çalışmalar

Spor kulüpleri, toplumların sağlık alanındaki ihtiyaçlarına odaklanarak geniş bir hizmet yelpazesi sunmaktadır. Göz sağlığı programları, görme sağlığını vurgularken, kanser ve uzun süreli hastalıklar destek programları bu tür hastalıklarla mücadele edenlere sosyal ve fiziksel destek sağlamaktadır. Kardiyovasküler hastalıkların önlenmesi programları erken teşhis ve sağlık risklerini azaltmaya odaklanırken, sağlık eşitsizliklerini azaltmaya yönelik programlar toplumun genel refahını artırmayı hedeflemektedir. Sağlıklı yaşam programları kilo yönetimi, düzenli egzersiz ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik ederken, ruh sağlığını destekleyici programlar psikolojik destek, destek grupları ve farkındalık artırma çalışmaları üzerinde durmaktadır. Bu programlar, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal sağlığını güçlendirerek toplumun genel refahını artırmayı hedeflemektedir.

3.9.1 Destekleyici Sağlık Programları

Destekleyici Sağlık Programları çalışmaları toplumun farklı kesimlerine yönelik sağlık ve refahı desteklemeyi hedeflemektedir. Göz sağlığından kanser tedavisine, sağlık eşitsizliklerinin azaltılmasından mental sağlığa kadar geniş bir yelpazede hizmet sunmaktadırlar. Özellikle erken teşhisin önemini vurgulayan programlar, kalp hastalığı, kanser ve diğer önemli sağlık risklerini değerlendirmeyi ve insanlara bu konuda bilinçlenme ve önlemler alma konusunda rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu girişimler, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal refahını desteklemeyi hedefleyerek, toplumun genel sağlık bilincini ve yaşam kalitesini artırmaya yönelik önemli adımlar atmaktadır.

Göz sağlığı farkındalığı dersleri, ücretsiz görme ve renkli görme taraması, ardından daha kapsamlı bir göz testi ve tamamen işlevsel özel tasarımı bir mobil göz bakım ünitesi

kullanarak ihtiyaç duyan çocuklara ücretsiz gözlük sağlamak için çalışıyoruz (Aston Villa Foundation, 2024d).

Kanser veya diğer uzun süreli hastalıklardan doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen kişileri destekleyen bir programdır. Program, insanların sosyal refahını, fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklemeye yardımcı olmak için ücretsiz fiziksel aktivite ve sosyal fırsatlar sağlamayı amaçlamaktadır (Sheffield United Community Foundation, 2024c).

Sağlık eşitsizliklerini ve beklenen yaşam süresi farkını azaltmaya yönelik olan program ile erken teşhisi geliştirmeyi, farkındalığı artırmayı ve kardiyovasküler hastalıkların önlenmesine yardımcı olmak amaçlamaktadır. Program, kalp hastalığı, felç, diyabet, böbrek hastalığı ve bazı demans türlerinin gelişme riskini değerlendirmek ve aynı zamanda insanlara mevcut sağlık risklerini nasıl azaltabilecekleri konusunda tavsiye ve yardım sağlamak üzere tasarlanmıştır (Tottenham Hotspur Foundation, 2024).

Kanser tanısı almış ve/veya hâlihazırda tedavi gören yetişkinlerle destekleyerek, düşük etkili fiziksel aktivitelerle bireylerle yorgunluk, kaygı gibi bir dizi fiziksel ve zihinsel sağlık durumunu azaltmayı, stresi hafifletmeyi ve ruh halini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca DEHB Tarama merkezi ile DEHB yönetimine ilişkin anlayışı artırmayı, destek ve kaynaklara erişimi artırmayı ve aynı zamanda DEHB'li gençleri destekleyen ebeveynlere ve kuruluşlara daha fazla rehberlik sağlamayı amaçlıyor (Everton in the Community, 2024I).

3.9.2 Sağlıklı Yaşamı Teşvik Etmek

Sağlıklı yaşamı teşvik etmek adına çeşitli programlar sunulmaktadır. Bu programlar, farklı yaş gruplarına ve ihtiyaçlara yönelik olarak sağlığı iyileştirme ve aktif yaşamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu programlar aracılığıyla bireylerin hem fiziksel hem de sosyal ihtiyaçlarını karşılamalarını amaçlayarak, egzersiz yaparken aynı zamanda sosyalleşme ve yeni arkadaşlar edinme fırsatı sunmaktadır. Bu şekilde, bireylerin yaşam kalitesini artırmak ve toplumun genel sağlığını iyileştirmek için önemli bir katkı sağlamaktadırlar.

Forma girmek isteyenleri hedefleyen bir kilo yönetimi seansları bulunmaktadır. Her ayın üçüncü perşembe günü farklı bir yerde yürüyüş düzenlenmektedir (AFC Bournemouth Community Sports Trust, 2024d).

Yürüyen Futbol, bu popüler sporun birkaç küçük kural değişikliği içeren bir versiyonudur. Bu seanslar 50 yaş üstü kadın ve erkeklere sunulmakta ve özellikle rekabetçi veya zorlu bir spor yapmadan formda ve sağlıklı kalmalarını teşvik etmektedir (AFC Bournemouth Community Sports Trust, 2024e).

Program, kilo vermek, yeni arkadaşlar edinmek ve aktif olmak isteyen herkes için nitelikli bir kişisel antrenör tarafından verilen seanslar ve futbol yürüyüşü şeklindeki aktif seanslarla, eğlenirken ve benzer düşüncelere sahip kişilerle sosyalleşirken egzersizin tüm avantajlarını sağlamaktadır (Nottingham Forest Community Trust, 2024f).

3.9.3 Ruh Sağlığı Desteği Sağlamak

Ruh sağlığını desteklemek amacıyla çeşitli programlar sunulmaktadır. Bu programlar, futbol ve sporun bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal sağlığını desteklemek için tedavi edici bir araç olarak kullanılmasını hedeflemektedir. Bu programlar, psikolojik destek, destek grupları ve akran destek merkezleri aracılığıyla bireylerin ruh sağlığı sorunlarıyla başa çıkmalarını teşvik etmektedir. Aynı zamanda, topluluk içinde güçlü bir destek ağı oluşturulmaktadır. Farkındalık artırma eğitimleri ve gençlere yönelik ruh sağlığı eğitimleri ile gelecek nesillerin ruh sağlığı

konusunda daha bilinçli olması hedeflenmektedir. Ruh sağlığı sorunlarına dikkat çekilerek damgalamanın azaltılması ve bireylerin fiziksel aktivite aracılığıyla ruh sağlıklarına katkıda bulunmaları teşvik edilmektedir. Bu kapsamlı ve çok yönlü yaklaşımlar, toplumun genel sağlığını iyileştirmek ve bireylerin ruh sağlığı konusunda bilinçlenmelerini sağlamak amacıyla benimsenmektedir.

Program, futbol ve sporu bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal sağlığını ve refahını desteklemek için tedavi edici bir araç olarak kullanıyor. Olumlu zihinsel ve fiziksel refahı teşvik etmek için kanıt dayalı hizmet sağlayarak uzun vadeli sağlık sorunlarıyla yaşayan bireyleri desteklemektedir. Psikoloji değerlendirmeleri, kısa süreli müdahaleler sağlayabilen ve ek destek için imza atabilen ruh sağlığı ve refah merkezimizde stajyer klinik psikologlar ve haftalık olarak çalışan bir pratisyen hekim ile psikolojik destek sağlamaktayız (Everton in the Community, 2024m).

Bu program, akran destek merkezleri ve farkındalık artırma eğitimlerini kullanarak olumlu ruh sağlığının teşvik edilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır. Ruh sağlığı ile ilgili zorluklar yaşayan diğer kişilerle konuşabileceğiniz ve deneyimlerinizi paylaşabileceğiniz rahat ve gayri resmi bir alandır. Merkezler, kendi düşünce ve duygularınızı paylaşmak ve ruh sağlıklarını tartışmak için gizli ve destekleyici bir ortamda açılma fırsatı sağlamaktadır (Nottingham Forest Community Trust, 2024g).

Gelecek nesillerin ruh sağlığı konusunda daha bilgili olmaları için eğitimler veriyoruz ve bu tür konuşmaları sınıfta teşvik ediyoruz. Çocukların ve gençlerin kendi ruh sağlıklarına dikkat etme, genel okullarla çalışma ve çocukların ruh sağlığı ve refahı hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olmak için spor ve sanatı bir dağıtım aracı olarak kullanma konusundaki farkındalığını teşvik ediyor (Everton in the Community, 2024n).

Birleşik Krallık'ta her 4 kişiden 1'inin her yıl bir tür ruh sağlığı sorunu yaşayacağı tahmin edilmektedir. Yine de ruh sağlığı sorunları yaygın olmasına rağmen, genellikle damgalanma algısı nedeniyle çok az kişi yardım aramaktadır. Program, farkındalığı arttırarak, damgalamayı azaltarak (özellikle erkekler için) ve haftalık fiziksel aktivite seansları sağlayarak ruh sağlığını ve refahı teşvik etmeyi amaçlamaktadır (Burnley FC in the Community, 2024d).

3.10 Göçmenlere Yönelik Çalışmalar

Göçmenlerin uyum süreçlerine destek sağlayan programlar, sporun güçlü bir entegrasyon aracı olduğunu vurgulayarak sosyal sorumluluk projeleriyle topluma önemli katkılar sağlamaktadır. Futbol seansları ve koç eğitimleri gibi inisiyatifler, yeni gelen bireylerin topluma katılımını teşvik ederek sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmakta ve çeşitli etkinlikler ile göçmenlerin topluma entegrasyonu ve aidiyet duygusunu güçlendirmektedir. Ayrıca, kültürel farklılıkları kabul ederek, toplumun farklı kesimlerini bir araya getirmek adına özel etkinlikler düzenleyerek toplumsal kucaklaşma ve hoşgörüyü teşvik etmektedir. Bu tür projeler, sadece sporun değil, aynı zamanda kültürel etkileşimin ve karşılıklı anlayışın önemini vurgulayarak toplumsal birlikteliği desteklemekte ve hoşgörüyü teşvik etmektedir.

Birleşik Krallık'a yeni gelen bireyler için sosyal becerileri geliştirmenin yanı sıra sosyal entegrasyonu, fiziksel ve zihinsel refahı destekleyen bir koç eğitimi ve mentorluk programı sağlamaktadır (Chelsea Foundation, 2024f).

Mülteci ve sığınmacılar için futbol seansları düzenlemektedir. Topluluklar içinde futbolun tadını çıkarmak için eğlenceli ve güvenli bir ortam sağlanmaktadır (Liverpool FC Foundation, 2024).

Program, en iyi uygulamaları paylaşmayı ve 7 yaşından 25 yaşına kadar genç mültecilere ulaşmaya ve onlarla çalışmaya yönelik futbol temelli bir sosyal içerme metodolojisi sunmayı amaçlamaktadır. Diğer Avrupa kulüpleriyle birlikte, mültecilerin sosyal içerme, entegrasyon ve kabulüne odaklanan futbol temelli bir toplum programı yürütüyoruz (Sheffield United Community Foundation, 2024d).

Futbol seanslarıyla birlikte İngilizce dersleri vererek mülteciler desteklenmektedir. Futbol, insanların yeni bir ülkede kendilerini güvende hissetmelerine ve aidiyet duygusuna sahip olmalarına yardımcı olmada çok önemli bir rol oynamaktadır ve seanslarımız tüm katılımcılarımızın toplumumuzda hoş karşılanmasını sağlamaktadır (Aston Villa Foundation, 2024e).

Ramazan Çadırı Projesi ile açık iftara ev sahipliği yapan ilk Premier Lig stadyumu olmaktan gurur duyduk ve yerel toplumumuzla birlikte iftar yaparak Ramazan dönemini kutlamaya davet ettik. Yerel bir camiden bir imamın ezan okuması da dahil olmak üzere çeşitli liderlerin konuşmalarıyla İftar, müslüman toplumumuza olan desteğimizin devam ettiğini göstermiş, karşılıklı diyalog ve etkileşim için güvenli bir alan sağlamış ve Köprü'nün herkes için sıcak bir alan olduğunu vurgulamıştır (Chelsea Foundation, 2024g).

4. Tartışma ve Sonuç

Spor ve sosyal hizmet, insanların fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir araya gelmektedir. Spor, sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik ederken, sosyal hizmet ise bireylerin ve toplumun refahını artırmak için çeşitli destek ve hizmetleri sunmaktadır. Bu iki alanın birleşimi, dezavantajlı gruplara erişilebilirlik ve katılımı artırarak toplumsal dışlanmayı azaltmaya katkı sağlamaktadır. Spor ve sosyal hizmet arasındaki bu iş birliği, bireylerin ve toplumun daha sağlıklı, mutlu ve kapsayıcı bir geleceğe doğru ilerlemesine önemli katkılar sağlamaktadır.

Bu çalışmada da İngiltere'deki futbol kulüplerine ait vakıf ve topluluk yapılanmalarının sosyal hizmet temelinde gerçekleştirdiği çeşitli sportif, kültürel programlar ile aktiviteler sosyal hizmet temelinde incelenmiş olup kulüplerin gerçekleştirmiş oldukları uygulamaların sosyal sorunların çözümünde önemli rol oynadığı görülmüştür. Araştırmada futbol kulüplerinin uygulamalarından elde edilen verilerden ise şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Yaşlılara yönelik programlar, fiziksel ve zihinsel sağlığın korunması, sosyal bağların güçlendirilmesi ve aktif bir yaşam tarzının teşviki gibi amaçlar doğrultusunda kapsamlı bir hizmet sunmaktadır. Kapalı alan sporlarından demans kafelerine, yürüyüş futbolundan masa oyunlarına kadar geniş bir yelpazede sunulan aktiviteler hem yaşlı bireylerin hem de bakıcılarının yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Futbol kulüpleri günümüzde sosyal hizmet uygulamaları ve sosyal politika üretimi konusunda kilit kurumlar olarak önemli rol oynamaktadır. Ayrıca futbol kulüplerinin sosyal sorunların çözümüne yönelik aktiviteleri ve dezavantajlı toplulukların refahına yönelik çalışmaları bu durumu kanıtlamaktadır (Brown vd, 2006). Hükümlülere yönelik programlar, topluma entegrasyonlarını ve yeniden suç işleme olasılığını azaltmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmalar şiddet ve anti-sosyal davranışların önlenmesini, mahkûmların iş bulma ve topluma yeniden entegre olma konusunda destek

sağlayarak temel yaşam becerilerini geliştirmektedir. Engellilere yönelik çalışmalar, fiziksel aktivitenin ve spora katılmanın engellilerin yaşamlarını iyileştirebileceği gerçeğinden yola çıkmaktadır. Elektrikli Sandalye Futbolu gibi projeler, engelli bireylere spor yapma fırsatı sunarken, özel olarak düzenlenen spor seansları ve eğitim programları da onların fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine destek olmaktadır. Sanders ve diğerlerine (2012) göre dezavantajlı konumda olan ve kaynaklara ulaşma imkânı bulunmayan topluluklara yönelik futbol kulüplerinin gerçekleştirmiş olduğu eğitim, istihdam ve sağlık gibi sosyal hizmet uygulamaları bu kırılgan toplulukları olumlu yönde etkileyerek refahlarını arttırmaktadır. Çocuklara ve gençlere yönelik çalışmalar, risk altındaki gençlere yönelik yapılan çeşitli programlar ve girişimlerle dikkat çekerek; fiziksel aktivite teşviki, eğitim güçlendirme ve mentorluk gibi hizmetler sunmakta ve gençlerin potansiyellerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Iwuagwu vd. (2023), Nijerya'da yapmış oldukları nitel araştırmadan futbolun sosyal hizmet ile uygulandığında bireylerin ve toplulukların her türlü dezavantajlar ve sosyal risklerden korunabileceğine dair bulgular elde etmiş olup futbol kulüplerinin sivil oluşumları ile gerçekleştirmiş oldukları sosyal hizmet uygulamalarının önemine vurgu yapmıştır. Ogundipe ve diğerlerinin (2020) Norveç'te madde bağımlısı gençlerle yaptığı nitel çalışmada futbolun aktif olarak kullanıldığında sağlık sorunlarının giderilmesine ve sosyal içermenin sağlanmasına yönelik bulgular elde edildiğini göstermiş olup sosyal risk altındaki gençlerin ve çocukların güçlendirilmesinde futbol kulüplerinin uygulamalarının yararlı olduğunu kanıtlamaktadır.

Spor özelinde futbol kulüplerinin gerçekleştirmiş olduğu sosyal hizmet uygulamaları gençler arasındaki suç oranlarının azaltılması, alkol ve uyuşturucu bağımlılığının önlenmesi, sosyal içirme yolu ile dezavantajlı bireylere yönelik hoşgörünün arttırılması, sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması gibi projelerin sosyal hizmetin amaçları ile örtüştüğünü göstermektedir (Tacon, 2007). Silahlı kuvvetlerden emekli olmuş bireylere yönelik çalışmalar, sosyal izolasyonla mücadele etmelerini ve sivil hayata uyum sağlamalarını desteklemeyi amaçlamaktadır. İntiharla mücadelede özellikle erkekler arasındaki yüksek intihar oranlarına odaklanan çalışmalar, kökleşmiş kültürel damgalamayı ortadan kaldırmayı ve erkeklerin ruh sağlıkları hakkında açıkça konuşabilmeleri için güvenli bir alan sağlamaktadır. Ayrıca erkekler arasında sıklıkla görülen intihar vakalarının önlenmesinde futbol odaklı sosyal hizmet uygulamalarının terapötik gücünün olduğu anlaşılmaktadır (Spandler vd., 2014). Ailenin birliğini ve bütünlüğünü desteklemeyi amaçlayan çalışmalar, ailelerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmelerini teşvik ederken, aile üyeleri arasında güçlü bağlar kurulmasını desteklemektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı hedefleyen çalışmalar, kadınları ve kız çocuklarını fiziksel aktivite ve spora katılmaya teşvik etmektedir. Sağlık alanındaki çalışmalar, toplumların sağlık ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemektedir. Göz sağlığı programları, görme sağlığını korumaya yönelik önlemler alırken kanser ve kronik hastalıklarla mücadeleye destek sağlamaktadır. Göçmenlere yönelik çalışmalar, uyum süreçlerine destek sağlayarak topluma entegrasyonlarını kolaylaştırmaktadır. Sosyal dışlanmaya maruz kalan göçmenlerin futbol kulüplerinin geliştirmiş olduğu uygulamalar sayesinde bir araya gelerek futbol oynamaları sosyal katılımları üzerinde olumlu bir etki yapmaktadır. 1980'li yıllarda dönemin İngiliz hükümeti de göçmenlerin uyum sürecini hızlandırmak için futbol kulüplerinin sosyal hizmet uygulamalarından aktif bir şekilde yararlanarak kulüplerin tesislerini kullanması bu durumu kanıtlamaktadır (Block & Gibbs, 2017; Dukic vd., 2017; Roşca, 2011).

Bu sosyal hizmet uygulamalarına dahil olan bireyler veya topluluklar mental ve fiziksel sağlıklarını korurken aynı zamanda sosyal etkileşimlerini artırarak izolasyonun önüne geçmekte ve topluma daha fazla entegre olmaktadır. Benkwitz ve Healy'nin (2019) İngiltere'nin Birmingham şehrinde yaşayan ruhsal rahatsızlıkları bulunan ve aktif olarak Aston Villa Futbol Kulübünün sosyal hizmet uygulamalarına katılan bireylerle yapmış oldukları nitel çalışmada futbol kulübünün bu anlamlı uygulamalarının katılımçıların yaşam kalitelerinin arttığını ve sosyal yaşama daha aktif bir şekilde katıldıklarını kanıtlamaktadır. Fitzpatrick ve diğerlerinin (2020) İskoçya'da yapmış oldukları bir saha araştırmasında futbol kulüpleri tarafından gerçekleştirilen bu sosyal hizmet uygulamalarında bireylerde fiziksel sağlık, ruhsal sağlık, intiharın azaltılması, yas, yalnızlık ve sosyal izolasyon konularında olumlu bir değişim olduğu yönünde bulgular elde edilmiştir.

Yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda günümüzde futbol kulüplerinin toplumsal hayat içerisinde çok fazla görünür olması ve esnekliğe sahip olması sivil toplum kuruluşları kadar önemli bir işleve sahip olduklarını (Devecioğlu & Çoban, 2005) göstermekte olup gerçekleştirmek oldukları sosyal hizmet uygulamalarıyla toplumda önemli bir konuma yükselmelerini de sağlamıştır.

Türkiye'de de futbol kulüplerinin gücünü kullanarak İngiltere'deki benzer sosyal hizmet uygulamalarının toplumun dezavantajlı ve kırılgan nüfusu için gerçekleştirilmesi elzemdir. Sporun, sosyal hizmet ile ilişkisinden ve futbolun değişim gücünden yararlanarak kamu, sosyal politikaların uygulanması noktasında Türkiye'deki futbol kulüpleri tarafından oluşturulacak sivil oluşumları (topluluk, vakıf, dernek) destekleyerek iş birliği yapmalıdır. Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan futbol kulüpleri yerel toplulukları (çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler ve diğer dezavantajlı gruplar) için o bölgenin kültür, gelenek ve ihtiyaçlarını dikkate alarak spor odaklı sosyal hizmet uygulamaları gerçekleştirmelidir. Türkiye'de futbol kulüplerinin sivil oluşumlar (topluluk, vakıf, dernek) ile gerçekleştirecekleri bu uygulamaların yerli sosyal hizmet disiplinine spor ve sosyal hizmet adı altında yeni bir çalışma alanı açması açısından önem arz etmektedir.

TEŞEKKÜR

—

FİNANSAL DESTEK

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

ETİK

Bu çalışmada etik ilke ve standartlara uyulduğu beyan edilmiştir.

YAZAR KATKI BEYANI

Furkan Arı | Konsept/ana fikir; Literatür taraması; Tasarım; Veri toplama/analiz; Taslağın yazımı; Finansman; Son onay ve sorumluluk. Genel katkı düzeyi %50

Gökhan Boduroğlu | Tasarım; Veri toplama/analiz; Veri/bulguların yorumu; Yönetme ve kontrol; Eleştirel inceleme; Finansman; Son onay ve sorumluluk. Genel katkı düzeyi %50

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Kaynakça

- AFC Bournemouth Community Sports Trust. (2024a). Safer kids online <https://www.afcb.co.uk/community-sports-trust/workshops-lessons/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- AFC Bournemouth Community Sports Trust. (2024b). Mental health & wellbeing. <https://www.afcb.co.uk/community-sports-trust/workshops-lessons/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- AFC Bournemouth Community Sports Trust. (2024c). Workshops/lessons. <https://www.afcb.co.uk/community-sports-trust/workshops-lessons/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- AFC Bournemouth Community Sports Trust. (2024d). Senior cherries. <https://www.afcb.co.uk/community-sports-trust/healthy-lifestyles/healthy-lifestyles-support-groups/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- AFC Bournemouth Community Sports Trust. (2024e). Walking football. <https://www.afcb.co.uk/community-sports-trust/activities-for-everyone/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Alrababa'h, A., Marble, W., Mousa, S., & Siegel, A. A. (2021). Can exposure to celebrities reduce prejudice? The effect of Mohamed Salah on Islamophobic behaviors and attitudes. *American Political Science Review*, 115(4), 1111–1128. <https://doi.org/10.1017/S0003055421000423>
- Aston Villa Foundation. (2024a). Dementia Café. <https://www.avfc.co.uk/foundation/our-areas/health-wellbeing/dementia-cafe/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Aston Villa Foundation. (2024b). Twinning. <https://www.avfc.co.uk/foundation/our-areas/education-and-skills/twinning/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Aston Villa Foundation. (2024c). Villa rockets power chair football. <https://www.avfc.co.uk/foundation/our-areas/disability/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Aston Villa Foundation. (2024d). Villa vision. <https://www.avfc.co.uk/foundation/our-areas/villa-vision/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Aston Villa Foundation. (2024e). Football welcomes. <https://www.avfc.co.uk/foundation/our-areas/community-engagement/football-welcomes/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Aydın, H. (2020). Spor sosyal hizmeti yaklaşımında sosyal hizmet profesyonellerinin rolü. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(100), 396-404.
- Beasley, L., Newman, T. J., & Hardin, R. (2021). Applying social work values to practice in sport: Perspectives of licensed social workers employed in collegiate athletics. *Advances in Social Work*, 21(4), 1212–1228. <https://doi.org/10.18060/25311>
- Benkwitz, A., & Healy, L. (2019). 'Think football': Exploring a football for mental health initiative delivered in the community through the lens of personal and social recovery. *Mental Health and Physical Activity*, 17, 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.mhpa.2019.100292>
- Block, K., & Gibbs, L. (2017). Promoting social inclusion through sport for refugee-background youth in Australia: Analysing different participation models. *Sport for Social Inclusion: Questioning Policy, Practice and Research*, 5(2), 91–100. <https://doi.org/10.17645/si.v5i2.903>
- Brentford FC Community Sports Trust. (2024). Youth and community. <https://www.brentfordfcst.com/en/youth-and-community/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Brown, A., Crabbe, T., & Mellor, G. (2006). English professional football and its communities. *International Review of Modern Sociology*, 32(2), 159-179.
- Burnley FC in the Community. (2024a). No nay never forget. <https://burnleyfccommunity.org/no-nay-never-forget/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Burnley FC in the Community. (2024b). Andys man club. <https://burnleyfccommunity.org/andys-man-club/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Burnley FC in the Community. (2024c). Netball development centre. <https://burnleyfccommunity.org/motheranddaughternetball/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Burnley FC in the Community. (2024d). Claret in mind. <https://burnleyfccommunity.org/claret-in-mind/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024a). Active families. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-population-health/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024b). Targeted interventions. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-targeted-interventions/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024c). Inclusion and disability. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-inclusion-and-disability/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024d). Targeted interventions. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-targeted-interventions/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024e). Active families. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-population-health/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024f). Community mentor. <https://www.chelseafc.com/en/chelsea-foundation-targeted-interventions/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Chelsea Foundation. (2024g). Open iftar. <https://www.chelseafc.com/en/no-to-hate/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.

- Coalter, F. (2005). *The Social Benefits of Sport An Overview to Inform the Community Planning Process*. Edinburgh: Sportscotland. http://www.sportni.net/wp-content/uploads/2013/03/the_social_benefits_of_sport_an_overview_to_inform_the_community_planning_process.pdf adresinden 17 Şubat 2024 tarihinde alınmıştır.
- Crystal Palace for Life Foundation. (2024a). Disability sport: schools programmes. <https://www.palaceforlife.org/project/disability-sport-schools-programmes/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Crystal Palace for Life Foundation. (2024b). Down's syndrome football. <https://www.palaceforlife.org/project/downs-syndrome-football/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Crystal Palace for Life Foundation. (2024c). Learning disabilities. <https://www.palaceforlife.org/project/learning-disabilities/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Crystal Palace for Life Foundation. (2024d). Route to employment. <https://www.palaceforlife.org/whats-on/route-to-employment/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Dejonghe, T. (2004). Restructuring the Belgian professional football league: A location-allocation solution. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 95(1), 73–88. <https://doi.org/10.1111/j.0040-747X.2004.00294.x>
- Devecioğlu, S., & Çoban, B. (2005). Spor kulüplerinin sivil toplum örgütü olarak toplumsal işlevi. *Siyaset ve Toplum Dergisi*, 3, 181-191.
- Dukic, D., McDonald, B., & Spaaij, R. (2017). Being able to play: Experiences of social inclusion and exclusion within a football team of people seeking asylum. *Sport for Social Inclusion: Questioning Policy, Practice and Research*, 5(2), 101–110. <https://doi.org/10.17645/si.v5i2.892>
- Everton in the Community. (2024a). Supporting you living with dementia. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/supporting-you-living-with-dementia/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024b). Minds. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024c). Sport and football engagement. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/sport-and-football-engagement/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024d). Empowering disabled people. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/empowering-disabled-people/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024e). Learning through the ages. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/learns/learning-through-the-ages/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024f). Housing support for young people. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/housing-support-for-young-people/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024g). Combatting anti-social behaviour. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/combating-anti-social-behaviour/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024h). Supporting children. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/learns/supporting-children/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024i). Housing support for young people. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/housing-support-for-young-people/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024j). Reducing the stigma. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/reducing-the-stigma/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024k). Suicide prevention. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/suicide-prevention/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024l). Creating healthier families. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/thrives/creating-healthier-families/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024m). Kick cancer' rehabilitation project; Extended services. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/health/keepmovingcancersupport/> ; <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/extended-services/> adreslerinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Everton in the Community. (2024n). Promoting positive mental wellbeing. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/minds/promoting-positive-mental-wellbeing/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.

- Everton in the Community. (2024n). Tackling the blues. <https://www.evertoninthecommunity.org/projects/learns/education-interventions/> adresinden 16 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Fédération Internationale de Football Association. (2005). *Football for Hope*. Zurich, 1-20. https://www.efdn.org/wp-content/uploads/2017/05/footballforhopebrochureen_neutral.pdf adresinden 18 Şubat 2024 tarihinde alınmıştır.
- Fitzpatrick, L., Maciver, D., Dempster, L., & Forsyth, K. (2020). Gamechanger: harnessing football for social change. *Journal of Integrated Care*, 28(2), 87-98. <https://doi.org/10.1108/JICA-09-2019-0043>
- Iwuagwu, A. O., Ekoh, C. P., Ngwu, C. N., & Gyimah, A. A. (2023). The impact of football fanaticism on the wellbeing of young men in Nigeria: Implication for social work practice, *Cogent Social Sciences*, 9(1), 1-12. <https://doi.org/10.1080/23311886.2023.2168792>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 170-189.
- Liverpool FC Foundation. (2024). Red together refugee football. https://www.liverpoolfc.com/foundation/inclusion?lfm_medium=marketing-block-other&lfm_source=cms&lfm_content=basic-page-content-grid&lfm_page=%2Ffoundation%2Fprogrammes&lfm_campaign=other-marketing-blocks&lfm_page_position=2/ adresinden 19 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Lopez-Diaz, J. M., Custodio, N. F., & Camarena, I. G. (2021). Football as an alternative to work on the development of social skills in children with autism spectrum disorder with Level 1. *Behavioral Sciences*, 11(159), 1-12. <https://doi.org/10.3390/bs11110159>
- Manchester City FC Community. (2024a). Premier league primary stars. <https://www.mancity.com/city-in-the-community/healthy-people/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Manchester City FC Community. (2024b). City Careers. <https://www.mancity.com/city-in-the-community/healthy-futures/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Manchester City FC Community. (2024c). City Girls. <https://www.mancity.com/city-in-the-community/healthy-futures/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Manchester United Foundation. (2024). Inclusive street reds. <https://www.mufoundation.org/en/Projects/Disability-and-Inclusion/Inclusive-Street-Reds/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Mandela, N. (2000). *Laureus World Sports Awards*. Laureus. <https://www.laureus.com/news/laureus-chairman-edwin-moses-pays-tribute-to-nelson-mandela#> adresinden 18 Şubat 2024 tarihinde alınmıştır.
- Mayda, F. A. (2020). Jane Addams'ın unutulmuş mirasını hatırlamak: Sosyal hizmet uygulaması bağlamında sporun gücü ve potansiyeli üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 1278-1306.
- Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği. (2022). Futbol Dünyası ve Sivil Toplum İlişkisi. *Çerçeve Dergisi*, 258-272.
- Newman, T. J., Okamoto, K., Kimiecik, C., Sohns, E., Burns, M., & Magier, E. (2019). The role of social workers in sport: Shared values, interprofessional collaborations, and unique contributions. *Journal of Sport Psychology in Action*, 10(3), 160-173. <https://doi.org/10.1080/21520704.2019.1642270>
- Nottingham Forest Community Trust. (2024a). Forest futures. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/forest-futures/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024b). Free fun & food. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/freerunfood/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024c). Tricky to talk. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/tricky-to-talk/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024d). Forest forces. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/forest-force/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024e). A journey towards excellence: girls' emerging talent centre. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/a-journey-towards-excellence-girls-emerging-talent-centre/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024f). Neuro walking football. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/neuro-walking-football/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Nottingham Forest Community Trust. (2024g). Tricky to talk. <https://nottinghamforestcommunitytrust.co.uk/programme/tricky-to-talk/> adresinden 25 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Ogundipe, E., Borg, M., Thompson, T., Knutsen, T., Johansen, C., & Karlsson, B. (2020). Recovery on the pitch: Street football as a means of social inclusion. *Journal of Psychosocial Rehabilitation and Mental Health* 7, 231-242. <https://doi.org/10.1007/s40737-020-00185-6>
- Roşca, V. (2011). Corporate social responsibility in English football: History and present. *Management & Marketing Challenges for the Knowledge Society*, 6(2), 327-346.

- Sanders, A., Heys, B., Ravenscroft, N., & Burdsey, B. (2012). Making a difference: the power of football in the community. *Soccer & Society*, 15(3), 1-19. <https://doi.org/10.1080/14660970.2012.692675>
- Schaillée, H., Haudenhuyse, R., & Bradt, L. (2019). Community sport and social inclusion: International perspectives. *Sport in Society*, 22(6), 885-896. <https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1565380>
- Sheffield United Community Foundation. (2024a). Young leaders. <https://sufc-community.com/our-programmes/ages-18-35/young-leaders/> adresinden 26 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Sheffield United Community Foundation. (2024b). Empower women & girls. <https://sufc-community.com/our-programmes/ages-0-11/empower-women-and-girls/> adresinden 26 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Sheffield United Community Foundation. (2024c). Fans fighting cancer. <https://sufc-community.com/our-programmes/ages-18-35/fans-fighting-cancer/> adresinden 26 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Sheffield United Community Foundation. (2024d). Welcome through football. <https://sufc-community.com/our-programmes/ages-18-35/welcome-through-football/> adresinden 26 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Spandler, H., Roy, A., & Mckeown, M. (2014). Using football metaphor to engage men in therapeutic support. *Journal of Social Work Practice: Psychotherapeutic Approaches in Health, Welfare and the Community*, 28(2), 229-245. <https://doi.org/10.1080/02650533.2013.853286>
- Şahin, L., & Öztürk, M. (2008). Küreselleşme sürecinde sivil toplum kuruluşları ve Türkiye'deki durumu. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*(54), 3-29.
- Şenkal, A. (2012). Küreselleşme, sosyal politikanın dönüşümü ve sivil toplum örgütleri. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 45, 97-126.
- Tacon, R. (2007). Football and social inclusion: Evaluating social policy. *Managing Leisure*, 12(1), 1-23. <https://doi.org/10.1080/13606710601056422>
- The Arsenal Foundation. (2024). Places to play. <https://www.arsenal.com/arsenalfoundation/places-to-play/> adresinden 15 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Tottenham Hotspur Foundation. (2024). Community NHS health checks. <https://www.tottenhamhotspur.com/the-club/foundation/community-outreach/healthwellbeing/> adresinden 28 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS Practice Paper In Brief*(13), 1-10.
- West Ham United Foundation. (2024a). Any old irons. <https://www.whufc.com/club/community/foundation/programmes/any-old-irons/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- West Ham United Foundation. (2024b). Twinning. <https://www.whufc.com/club/community/foundation/programmes/twinning/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- West Ham United Foundation. (2024c). Jigsaw. <https://www.whufc.com/club/community/foundation/programmes/jigsaw/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Wolves Foundation. (2024a). Molineux Memories. <https://foundation.wolves.co.uk/what-we-do/health-wellbeing/healthy-aging/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Wolves Foundation. (2024b). Employability. <https://foundation.wolves.co.uk/what-we-do/education-skills/employability-3/> adresinden 18 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Yurttagüler, L., & Akyüz, A. (2006). *Gönüllülerle işbirliği*. Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Extended Abstract

As neoliberal policies gain traction, the welfare state is becoming less involved in social work initiatives. This has led to a rise in the influence of non-governmental organizations (NGOs), like football clubs. These organizations, unlike traditional social work models, leverage the transformative power of football to enact positive social change. With their passionate fan bases and strong community presence, football clubs have emerged as key stakeholders in social work. This unique position allows them to effectively utilize the "healing power" of sport to empower disadvantaged individuals and communities in ways that traditional social work programs might not be able to achieve. Sport has a well-established ability to foster social inclusion and combat social issues like racism and poverty. Football, with its global reach and accessibility, is particularly effective. The lack of time and space constraints makes it readily available, even for people with disabilities. Moreover, the unifying power of the sport helps bridge social divides, creating a common ground where social work interventions can take root. Recognizing this potential, many football clubs, especially in England, have integrated social work practices into their operations. Premier League clubs, through their foundations or community programs, actively engage with disadvantaged individuals, families, and communities. These initiatives prioritize empowering vulnerable groups and driving positive social change, mirroring the core goals of traditional social work but utilizing the unique tools that football provides. Aimed at inspiring Turkish football clubs to leverage their NGO status for social work, this case study examined the practices of the 20 teams competing in the 2023–2024 English Premier League season. Analyzed using MAXQDA software, information from their websites revealed a wide range of successful initiatives addressing the

needs of diverse groups like the elderly, people with disabilities, children and youth, veterans, and immigrants. These programs offer a roadmap for Turkish football clubs to follow in creating impactful social interventions. Programs for the elderly focus on holistic well-being, promoting physical and mental health, strengthening social connections, and encouraging active lifestyles. Activities range from indoor sports and dementia cafes to walking football and board games, all designed to improve quality of life for older adults. Specific programs for people with dementia support both them and their caregivers. Social work practices extend beyond the pitch. Initiatives for convicts aim to reintegrate into society and reduce recidivism by teaching life skills and facilitating job placement. Similarly, programs for at-risk youth offer services like physical activity promotion, educational empowerment, and mentoring. Work with veterans focuses on combating social isolation and facilitating reintegration into civilian life. Additionally, programs address the high male suicide rate by tackling stigma and encouraging open discussions about mental health. Encouraging female participation in sports and physical activity fosters gender equality. Public health awareness campaigns address community health needs, while programs supporting immigrants facilitate their integration processes. These Premier League club initiatives' success demonstrates the immense potential of football clubs for social work. Inspired by this model, Turkish football clubs can create impactful social interventions by leveraging their NGO status and football's unifying power. This approach not only benefits communities but also paves the way for a new field of study: sports and social work.